

Direktor Gregor Klančnik:

V pogojih stabiliziranja gospodarstva

Skrb za obratna sredstva

Potem ko je ob vstopu v letošnjo pomlad, 22. marca, zvezni izvršni svet izdal ukrep o zamrznjenih cenah, še nismo videli bolj dalekosežnih posegov za urejevanje našega gospodarstva. Razveselili smo se posega v neomejevano poviševanje cen ter si že v tem predstavljali stabilizacijo gospodarstva; potrebni pa so bili še dodatni ukrepi, ki imajo za cilj spremembo miselnosti v naših delovnih organizacijah, proizvodnji in splošni gospodarstvi dejavnosti.

Svobodno oblikovanje cen so mnoge delovne skupnosti brez ekonomske utemeljitve izkoriščale, povečevale cene svojim izdelkom in s tem brez težav oblikovale povečani dohodek in dvigovale svoje povprečne osebne dohodke. S tem so se izogibale težje poti: z urejevanjem tehnološkega postopka in zniževanjem proizvodnih stroškov doseči povečani dohodek ter povečani delež za osebne dohodke. Zato že sam ukrep o zamrznjenih cenah znatno bolj kot do sedaj sili delovne organizacije k večji gospodarnosti. To pa še vedno ni dosti.

Znano je, da so delovne organizacije do sedaj svojo skrb pri naložbah v poslovni sklad usmerjale izključno le v povečanje in modernizacijo proizvodnih in delovnih zmogljivosti; splošna pa je bila miselnost, da je skrb za obratna sredstva stvar družbe in da ta morajo biti dodeljena, kakor hitro je dosežena tudi večja zmogljivost proizvodnih obratov. Ta problem pa se je lahko reševal, ker ni bil pokrit s prilivom sredstev iz gospodarstva, le z misijo ali z dodatnim tiskanjem denarja. Namen izdanih ukrepov je, da se v delovnih organizacijah razvije čut za oblikovanje lastnih, za normalno poslovanje potrebnih obratnih sredstev. S tem pa ti ukrepi, ker zahtevajo preusmeritev pri razdeljevanju dohodka podjetja v povečevanje obratnih sredstev, že vplivajo na zoževanje investicijskih naložb v gospodarske in predvsem negospodarske objekte. Cilj vseh ukrepov, izdanih na področju stabilizacije jugoslovanskega gospodarstva, je:

— dosega večje gospodarnosti in višje produktivnosti dela v proizvodni in splošni poslovni dejavnosti;

— zmanjševanje dinamike naložb v nove proizvodne zmogljivosti in negospodarske objekte;

— povečanje blagovne izmenjave z inozemstvom;

— uravnavanje tržnih cen na skladne medsebojne odnose.

Da bi se ti nameni dosegli, je predpisano:

— da se mora pri vsakih investicijah vnaprej oddvojiti 10-odstotna varščina, ki se lahko uporabi šele pri zaključku teh del;

— da se mora pri vsakem investiranju od predvidenih naložb v osnovna sredstva

oddvojiti 20 % za naložbe v obratna sredstva;

— da morajo podjetja obvezno izoblikovati minimalni fond obratnih sredstev — minifos — in

— da se mora oskrbovanje z reprodukcijskim materialom iz uvoza vezati z odgovarjajočim izvozom.

Vsi gornji posegi se že odražajo tako v proizvodnji kot v trgovinski dejavnosti. Vrata podjetij je zaradi nezadostnih obratnih sredstev že prišla v velike težave. 25. maj je bil datum, do katerega so morala oskrbeti

(Nadaljevanje na 8. strani)

Iz dela organov upravljanja

Dne 5. maja se je sestel novo izvoljeni delavski svet podjetja. Dnevni red je obsegal poročilo volilne komisije o organizaciji in izvedbi volitev za DS podjetja, poročilo upravnega odbora o poslovanju podjetja lani in v prvem kvartalu letos ter volitve predsednika, namestnika in članov novega upravnega odbora.

Na podlagi lanskim rezultatov, ki jih vsi poznamo, ter na osnovi novo zgrajenih proizvodnih zmogljivosti in letos predvidenih investicijskih naložb je bil izdelan plan proizvodnje in prodaje za 1965. leto, ki je v primerjavi z lanskim višji za 15 %. Planiran dvig proizvodnje je za nas zahtevna, vendar ustvarljiva naloga. To potrjujejo rezultati poslovanja v prvih štirih mesecih letošnjega leta. V primerjavi z istim obdobjem lanskega

leta smo pri skupni proizvodnji napredovali za 15,7 %, pri blagovni za 14,8 % in pri realizaciji za 12,9 %. Čeprav je letos primanjkovalo reprodukcijskega materiala in ferolegur, kar je vplivalo na strukturo in obseg proizvodnje, smo dosegli uspeh tako pri notranji prodaji kot pri izvozu, saj smo presegali plan za 11,5 %. Doseženi rezultati kažejo, da bomo letos planirani obseg proizvodnje dosegli. Omenjenim težavam pa so se pridružile še nove, ki so nastale po izdaji zveznih restriktivskih mer in ukrepov ter pomanjkanju rednih obratnih sredstev.

Razpravi o poročilu so sledile volitve. Za predsednika delavskega sveta podjetja je bil izvoljen **Koloman Vrečič**, obratovodja kladi-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Tako smo proslavili obletnico zmage na Poljani

Foto: F. Kamnik

IZ VSEBINE

Novosti v režimu sredstev podjetij — Dober upravitelj mora veliko vedeti — Zakaj smo popustili — Občni zbor UJZ na Ravnah — Dom telesne kulture — zaveza za zdravo rast — Z odkrito besedo pred delavski svet — Prehodne napake — Pregled fluktuacije

Gibanje osebnih dohodkov za APRIL 1965

OBRAČ. ENOTA	Povpr. število zaposl.	Število opravljenj. ur	Od tega nadur	Izplačani OD	Po enotah in ceniku del	OD po usp. obrač. enot	Nagrade za stalnost	Redni in iz- redni dopu- sti in ostalo	Povpr. osebni doh.	
									april 1964	april 1965
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Topilnica	244	42.438	89	16.618.969	13.862.963	898.019	726.251	1.131.736	50.005	68.110
Livarna	489	96.608	2.214	32.595.974	26.455.864	3.101.664	1.542.824	1.495.622	46.089	66.658
Valjarna	310	60.405	1.170	19.948.716	17.232.658	811.349	886.406	1.018.303	46.846	64.351
Kovačnica	250	47.472	359	17.133.947	14.481.579	1.076.752	839.518	736.098	49.605	68.535
Term. obdel.	57	10.458	154	3.663.770	3.022.878	397.404	133.648	109.840	49.058	64.276
Meh. obdel.	598	121.606	3.694	35.565.007	30.904.197	1.552.906	1.578.915	1.528.989	44.300	59.473
Vzmetarna	67	13.196	548	4.229.195	3.647.934	194.237	198.174	188.850	46.169	63.122
Jeklovlek	39	6.952	8	2.107.765	1.674.790	300.714	59.939	72.322	43.992	54.045
Energ. obrati	105	21.199	800	6.798.505	5.583.295	551.451	241.651	422.108	43.896	64.748
Strojni rem.	167	20.679	335	11.030.430	9.354.320	914.782	446.630	314.698	50.481	66.050
Elektro rem.	101	34.582	942	6.734.233	5.250.369	980.468	289.222	214.174	47.973	66.675
Gradb. rem.	72	14.009	661	4.455.631	3.693.529	265.742	211.774	284.586	44.014	61.884
Promet	106	22.141	1.557	6.643.993	5.843.320	120.000	297.422	383.251	46.420	62.679
OTKR	200	41.628	1.155	12.668.191	10.586.438	1.046.560	525.266	509.927	45.471	63.340
Uprava	376	75.853	1.823	23.258.657	19.663.725	1.814.070	1.035.829	745.033	45.604	61.858
SKUPNO	3.181	629.226	15.509	203.452.983	171.257.859	14.026.118	9.013.469	9.155.537	46.470	63.959

Novosti v režimu sredstev podjetij

Ne bo odveč, če se na kratko seznanimo s tem, kaj je letos novega v režimu sredstev delovnih organizacij in v nekaterih ekonomskih instrumentih, ki regulirajo delitvene odnose med delovnimi organizacijami in skupnostjo.

Ustava in resolucija o osnovnih smernicah za nadaljnji razvoj gospodarskega sistema ter družbeni plan Jugoslavije za 1965. leto so postavili principe, na katerih sloni naša ekonomska finančna politika, ti principi pa so dobili vso podporo na VIII. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije.

Sprejeti predpisi predstavljajo prvo fazo v izvajanju naše nove gospodarske politike in nam dajejo upanje, da bo v nadaljnjih fazah, ki bi naj sledile čimprej, bili rešeni tudi tisti sporni problemi, ki se tičejo dela naše dejavnosti t. j. ukinitve prispevka iz dohodka za 117. panogo.

Na tem mestu bi nanizali tista vprašanja, ki so na tej stopnji razvoja našega gospodarskega razvoja rešena in regulirana z novimi predpisi.

Sredstva delovnih organizacij

Odrejene so nekatere spremembe v režimu sredstev in delitve. Kategorija čistega dohodka je npr. nadomeščena s kategorijo dohodka. To je storjeno v skladu z 11. členom ustave, ki pravi, da se dohodek razporeja na del sredstev za razširitev materialne osnove delovne organizacije in na del za zadovoljevanje skupnih in osebnih potreb delavcev. Z drugimi besedami na del za razširjeno reprodukcijo (za sklade) in na del za osebne dohodke.

Novost predstavlja uvedba sanacijskega kredita za kritje izgube. Na ta način podjetju, ki dela s poslovno izgubo, ni treba načenjati sredstev rezervnega sklada in poslovnega sklada, kot je to bilo doslej, ampak si lahko po novih predpisih oskrbi sredstva za kritje izgube s sanacijskim kreditom, ki ga odplačuje iz sredstev pozneje ustvarjenega dohodka in sicer pred razporeditvijo na sklade. Za nas za zdaj tovrstno najmanjše kreditov še ne pride v poštev.

Tudi po prejšnjih predpisih so delovne organizacije lahko iz sredstev sklada skupne porabe dajale kredite svojim delavcem za izgradnjo stanovanjskih hiš. Vendar niso mogli biti pogoji za vračanje tega kredita ugodnejši od tistih, ki so bili zahtevani v zadnjem razpisnem natečaju občinskega stanovanjskega sklada.

Po novih predpisih pa lahko delovna organizacija iz sredstev sklada skupne porabe

odobrava svojim delavcem kredite za stanovanjsko izgradnjo ali za nakup stanovanj pod pogoji, ki jih delovna organizacija sama odredi s svojim statutom.

Pri odrejanju teh kreditnih pogojev, pod katerimi bo dajala kredite svojim delavcem, mora delovna organizacija upoštevati v prvi vrsti potrebe zainteresiranih delavcev, njihovih ekonomskih možnosti ter seveda višino sredstev svojega sklada skupne porabe, namenjenega za individualno stanovanjsko izgradnjo.

Obresti od skladov v gospodarstvu

Osnovna in obratna sredstva, s katerimi poslujejo posamezne delovne organizacije, so, kot je znano, last celotne skupnosti, zato se tej plačuje neke vrste odškodnina za v upravljanje sprejeta poslovna sredstva v obliki obresti. Te obresti so bile do nedavnega dohodek splošnega investicijskega sklada. Ker pa je splošni investicijski sklad ukinjen, so obresti od poslovnega sklada dohodek federacije in se zbirajo v kreditnem skladu banke, ki ga odredi federacija.

Z zakonom je določeno, da plačajo delovne organizacije obresti od poslovnega sklada tudi na sredstva dohodka, ostvarjena med letom, ki se uporabljajo za obratna sredstva. Stopnje obresti na poslovni sklad pa so približno in se gibljejo od 1 do 6 %, pač odvisno od tega, v katero dejavnost spadajo poslovna sredstva.

Nekatere dejavnosti pa so sploh oproščene plačevanja teh obresti. Če vrši kakšna delovna organizacija več vrst dejavnosti, za katere so predpisane različne stopnje obresti oz. je za kakšno dejavnost plačevanja obresti sploh oproščeno, mora v takem primeru posebej ugotavljati osnovo za vsako dejavnost in tako obračunati obresti po stopnjah, določenih za vsako vrsto dejavnosti posebej. Tako moramo npr. v naši železarni ugotoviti višino poslovnih sredstev, ki služijo ostali dejavnosti, t. j. kovinsko predelovalni industriji (117. panogi). Za 114. panogo so določene 4 %, za 117. pa 6 % obresti od poslovnega sklada (osnovnih in obratnih sredstev).

Prispevek iz dohodka

Z omenjeno resolucijo o osnovnih smernicah za nadaljnji razvoj gospodarskega sistema in z družbenim planom Jugoslavije za 1965. leto se predvideva tudi ukinitve obveznosti plačevanja prispevka iz dohodka. Tega plačujemo pri nas še vedno od onega dela doseženega dohodka, ki je rezultat 117. pano-

ge, medtem ko smo za 114. panogo bili plačevanja tega 15 % prispevka oproščeni že lani. Čudimo pa se, da najnovejši zakonski predpisi, ki so pred kratkim izšli in ki ukinitvijo prispevek iz dohodka dolgi vrsti dejavnosti od ladjedelništva in lesne industrije do komunalne dejavnosti, še vedno izpuščajo iz liste 117. panogo. Zato lahko še naprej upamo, da bo končno tudi dejavnost naše livarne, mehanične, vzmetarne, jeklovleka in lahke kovačnice dočakala osvoboditev plačevanja tega 15 % prispevka iz doseženega dohodka.

Skupne rezerve delovnih organizacij

Sklad skupnih rezerv delovnih organizacij je namenjen za kritje izgub, za sanacijo ter za napredek dejavnosti v deficitarnih podjetjih.

V ta sklad moramo obvezno vplačati 5 % od ostanka dohodka po odbitku prispevka iz dohodka, izplačanih osebnih dohodkov delavcev in obveznega rezervnega sklada podjetja.

Osnovna stopnja za to izdvajanje je sicer 3 %, vendar lahko skupščina občine to poveča na največ 5 %; naša je to pravico uveljavila do maksimuma.

Zgoraj povedano se sicer ne razlikuje od dosedanjih predpisov za sredstva skupnih rezerv. Edina, vendar le kvalitativna sprememba se nanaša na določilo, po katerem ta sredstva skupnih rezerv niso več dohodek republike in občine kot doslej, ampak so od zdaj naprej sredstva skupnih rezerv delovnih organizacij na področju občine in republike.

o. d.

Zbor samoupravljalcev

Dne 8. maja se je pričela osrednja proslava 20-letnice narodne osvoboditve, zmage socialistične revolucije in socialistične graditve — zborovanje samoupravljalcev Slovenije. Zbor je bil v športni dvorani v Tivoliju, kjer mu je prisostvovalo več kot 6500 samoupravljalcev. Iz naše železarne se ga je udeležilo 28 sodelavcev.

Zbor je pripravil in organiziral glavni odbor SZDL Slovenije. Obravnaval je NOV in vlogo Komunistične partije kot avantgarde upora in revolucije. Pregledal je dosežke socialistične graditve, še posebej pa seveda vlogo samoupravljanja, ki je velika šola delovnih ljudi. Posamezni predstavniki družbeno političnih organov in delovnih organizacij so opozorili tudi na nekatere slabosti na sedanji stopnji samoupravljanja. Vzrok teh slabosti je v tem, da samoupravljanje še ni razvito do konca. Samoupravljalci pa smo dolžni, da odstranimo vse, kar ovira hitrejši razvoj socializma.

A. Dokl

Dober upravljavec mora veliko vedeti

Pogovor s člani delavskega sveta

Po volitvah v organe upravljanja smo obiskali stare in nove člane delavskega sveta. Starim smo zastavili naslednja vprašanja:

Koliko članov kolektiva ste zastopali v DS in ali ste vedno zagovarjali njihove želje ter jih posredovali v diskusiji organom upravljanja?

Ali ste vedno do podrobnosti razumeli gradivo za zasedanja, ki ste ga prejeli, in od koga ste zahtevali pojasnila, če ga niste?

Koliko časa ste povprečno porabili za študij gradiva in za zasedanja v pretekli mandatni dobi?

Kako bi razdelili funkcijo obveščanja kolektiva med člane DS in med tovarniška glasila? O čem in koliko naj obvešča svoje volivce član DS, koliko pa npr. Informativni fužinar?

Kako se vam zdi, da smo to funkcijo opravljali v preteklosti eni in drugi?

Kako bi ocenili vaš osebni prispevek k delu DS? Kako bi sestavili program seminarja za nove člane DS in katera predavanja bi želeli tudi sami obiskati?

Franč Telcer iz uprave je odgovoril takole:

Zastopal sem približno 35 sodelavcev. Spraševal sem jih za mnenje, diskutiral z njimi in jim vedno povedal vse zanimivosti z zasedanj. Imel sem tudi mapo z vsem gradivom delavskega sveta, ki je bila vedno na razpolago vsakomur. Gradivo sem razumel, za zasedanja sem porabil okoli 50 ur, za študij gradiva okoli 20 ur.

Informativni fužinar še ni najbolje opravil svoje naloge in bi lahko več poročal o delu organov upravljanja, kljub temu pa bi morali tudi člani delavskega sveta obveščati svoje volivce.

Na zasedanjih je bilo večkrat opaziti staro razliko med umskimi in fizičnimi delavci. Medtem ko predlogi prvih večkrat niso bili sprejeti, se je nekako čutilo, da predlogi iz obratov kar morajo biti osvojeni.

Mislim, da so člani premalo seznanjeni s proizvodnim procesom. Seminar bi moral razen tega zajeti vsaj še osnove ekonomike in tisti del statuta, ki govori o pravicah in dolžnostih delavskega sveta. Vedno pa bo prav, če se bodo stvari razlagale preprosto in po domače.

Alojz Večko iz mehanične delavnice je povedal:

Zastopal sem kakih 100 ljudi. Gradivo je v podrobnostih težko razumeti, popolnoma pa sploh ne. Dobiš ga komaj nekaj dni pred zasedanjem, v kratkem času pa ga je težko predelati. Zadnji čas je bilo sploh toliko zasedanj, da človek enostavno ni več utegnil. Za vse delo sem porabil kakih 75 ur.

Saj pisalo se je v Informativnem fužinarju o našem delu, toda ne piše se tako, kakor v stvari je. Marsikateri članek zasluče stvari lepše, kakor so dejansko bile. Potrebno je vsekakor še ustno obveščanje.

Člani delavskega sveta iz obratov ne morejo zasledovati dogajanj v vsej tovarni. Kar se tiče mehanične, sem na zasedanjih lahko razpravljaj, o drugem manj, najmanj pa o finančni plati stvari. Tam poročila sestavijo strokovnjaki, potem pa

cifre gor, cifre dol. S tem si ne moreš dosti pomagati.

Člani delavskega sveta podjetja bi morali bolj poznati delo obratnih delavskih svetov, predvsem pa probleme v svojem obratu.

Dober član mora hudikovo veliko vedeti, seveda tudi o svojih pravicah in dolžnostih.

Nove člane smo vprašali:

Kako ocenjujete delo starega DS in v čem mislite, da bi lahko sami prispevali k izboljšanju?

Koliko članov kolektiva zastopate v DS in kako si predstavljate sodelovanje z njimi v vaši mandatni dobi?

Kako bi sestavili program predavanj seminarja za člane DS in v čem bi se vi osebno želeli izpopolniti?

Ali menite, da obveščanje v tovarniškem tisku pomeni, da člani DS niso dolžni še posebej obveščati svojih volivcev in kako bi vi razdelili funkcijo obveščanja med ene in druge?

Gretka Kotnikova iz prodajne službe je rekla:

Treba je poslušati ljudi in jemati njihove predloge resno. S sodelavci je treba imeti stike pred zasedanji in po njih. Mislim, da bom razen tovarišev na oddelku zastopala tudi mlade.

Več bi morala vedeti o poslovanju podjetja. Zelela bi se tudi naučiti, kako oblikovati in podati tisto, kar hočeš javno povedati. Zato bi ne bilo odveč, če bi na seminarju zvedeli tudi kaj o osnovah govorništv. Morali pa bi tudi jasno razložiti pravice in dolžnosti članov delavskega sveta.

Informativnega fužinarja eni berejo, drugi ne in spet si eni laže zapomnijo stvari, če jih berejo, drugi, če jih slišijo.

Zato je treba razen v časopisu obveščati sodelavce še ustno.

Franč Šisernik iz mehanične delavnice je dejal:

Stari delavski svet ni slabo delal, smatram pa, da so se večkrat premalo upoštevali obratni delavski sveti in njihovi predlogi. V prihodnje bo treba bolj prisluhniti željam in potrebam kolektiva.

Zastopam okrog 60 ljudi, ki jih bom moral pred zasedanji seznaniti z gradivom ter iskati njihova mnenja in pripombe, po zasedanjih pa jih obveščati o sklepih. To bo nekoliko težje, ker zastopam sodelavce v dveh oddelkih, vendar bo treba najti rešitev.

Seminar bi naj izključno zajemal stvari, ki se tičejo delavskega samoupravljanja. Statut bi itak moral poznati vsak član kolektiva, morali pa bi jih seznanjati s potekom poslovanja.

Ker sem že delal v organih upravljanja, so mi stvari precej znane, vendar pa sem daleč od tega, da se ne bi mogel in hotel še česa naučiti.

Opozarjam pa na nekaj: tak seminar je bil že pred leti, vendar obisk ni bil številan. To pomeni, da člani svoje funkcije niso jemali zadosti resno.

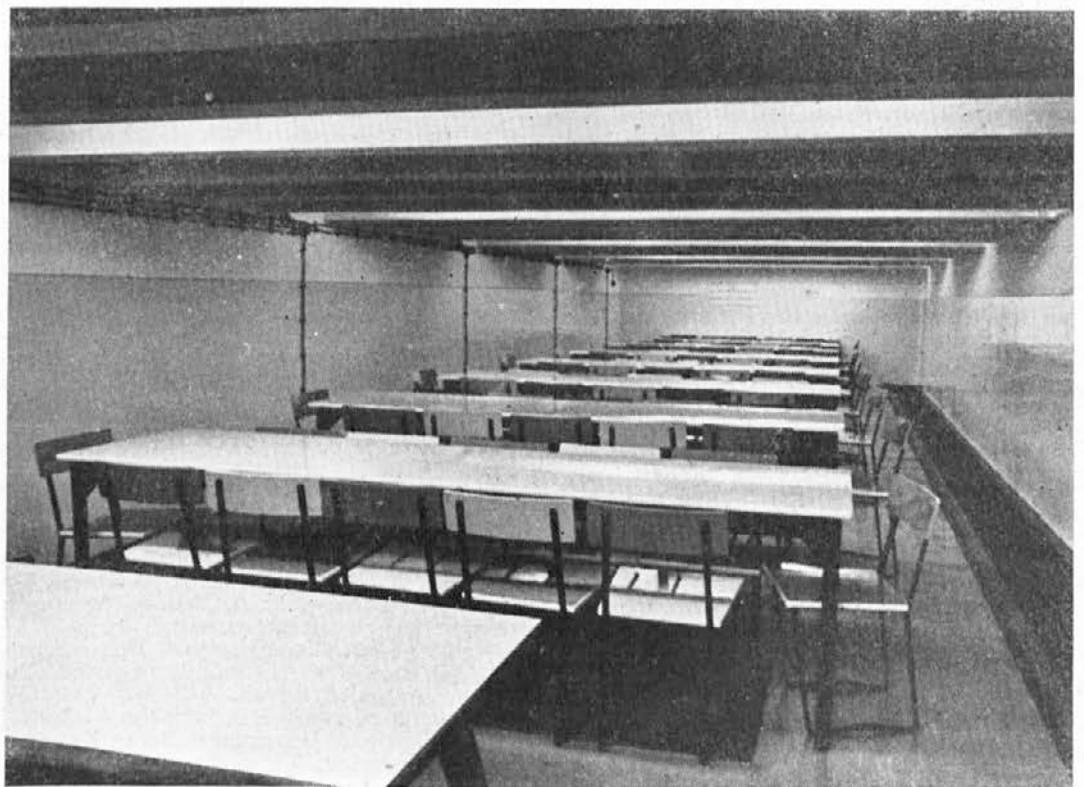
Tovarniški tisk veliko prispeva k obveščeniosti, kljub temu pa so člani delavskega sveta še naprej dolžni tudi sami obveščati sodelavce o predlogih in sklepih.

n. r.

IZ DNEVNIKA

2. julija: Odpovala sem iz Reke v New York.
3. julija: Družba na ladji je zelo prijetna.
4. julija: Kapitan me zasleduje.
5. julija: Izpovedal mi je ljubezen.
6. julija: Prisegel je, da bo potopil ladjo, če ga ne uslišim.
7. julija: Rešila sem življenje 3.000 sopotnikom.

NESRAMNOST — če gasilec zaprosi za malo ognja.

Nova valjarna je dobila lepo in prostorno jedilnico

Foto: R. Gradišnik

Iz dela organov upravljanja

(Nadaljevanje s 1. strani)

varne, za njegovega namestnika pa **Franc Sišernik**, delovodja pnevmatskega orodja.

Za člane upravnega odbora in njihove namestnike so bili izvoljeni:

člani:	namestniki:
Dominik Čerenjak	Vlado Peruš
Franc Hrastnik	Škalič Anton
Ferdo Jevšek	Milan Kotnik
Viktor Kastelic	inž. Jože Rodič
Betka Krauberger	Jakob Konič
Stanko Kovačič	Ivan Bukovec
Alojz Klančnik	Stanko Kočnik
Andrej Plohl	Maks Urnavt
Dušan Stropnik	Jože Potočnik
Anton Vehovar	Jože Trbižan

Ceprav je mandatna doba članov stalnih komisij praviloma enaka mandatni dobi delavskega sveta, je delavski svet upošteval željo članov nekaterih komisij in jih razrešil dolžnosti. Ker so tudi pri drugih komisijah nastale spremembe, je v celoti imenoval nove člane svojih stalnih komisij.

Komisija za osebne dohodke: Herman Lesjak, inž. Jože Žunec, Milenko Milojković, Jože Šater, Betka Hribnik, Adolf Hanuš, Anton Škalič, Ivan Močnik, Tone Maklin; po službeni dolžnosti Mirko Pristolič in Marija Selaković.

Komisija za sprejem in odpovedovanje delovnih razmerij: Peter Vogel, Viktor Slemnik, Jože Sedelšek, Rajko Paradiž, Rozalija Blatnik.

Stanovanjska komisija: Bogomir Arcet, Franc Pudgar, Franc Marolt, Drago Anderlič, Franc Telcer.

Komisija za osnovna sredstva: inž. Jože Rodič, inž. Franjo Mahorčič, inž. Franjo Geč, Dušan Miler, Jože Horjak.

Komisija za statut: Franc Košak, Anton Grošelj, Jože Kert, Maks Petelinšek, Anton Polanc.

Komisija za HTV pri delu: inž. Anton Letonja, inž. Milan Dobovišek, Filip Rožanc, Drago Fanedl, Ivan Predikaka.

Disciplinska komisija: člani Anton Vehovar, Erika Sirk, Marjana Živič; namestniki: Rudolf Orešnik, Ivan Zerdoner, Stanko Prinčič.

Po volitvah se je nadaljevala razprava o predlogu plana skupne realizacije in osebnih dohodkov za leto 1965. O njem bi morali razpravljati že prej. Ker pa smo v začetku leta intenzivno izpopolnjevali sistem delitve osebnih dohodkov, se je izdelava plana nekoliko zakasnila. Predlog je sestavljen pod predpostavko, da bomo z angažiranjem notranjih rezerv, izboljšanjem kvalitete, zmanjšanjem izmečka, povečanjem izplena in splošnim varčevanjem s surovinami, z boljšim izkoriščanjem ter čuvanjem proizvodnih naprav dosegli 22 milijard eksterne realizacije. Če upoštevamo, da povprečno število zaposlenih ne sme preseči 3.250 sodelavcev, bi dosegli 63.744 din povprečnega osebnega dohodka na zaposlenega. Osebnih dohodkov bi v obračunskih enotah delili v odvisnosti od planirane števila zaposlenih, od grup in cenikov del ter kvalifikacijskega sestava. Osnova za izračun globalov osebnih dohodkov bodo mesečni operativni plani, ki bodo sestavljeni na podlagi letnega plana proizvodnje in osebnih dohodkov. Da bi zagotovili skladnost osebnih dohodkov, bo treba v obračunskih enotah skrbeti za objektivno odmero grup dela in potrebnega izdelavnega časa. Na teh zasnovah izdelan predlog plana skupne realizacije in osebnih dohodkov je bil dostavljen organu upravljanja v delovnih in obračunskih enotah. Obračunske enote so na tako sestavljeni predlog plana poslale pripombe, ki so se največ nanašale na višino planirane realizacije in na mesta obračunskih enot v okviru celotnega plana v smeri zahtev, da se zniža realizacija, osebni dohodki pa naj bi ostali na isti višini.

Podatki o poslovanju v prvih štirih mesecih kažejo, da so možnosti doseganja plana v obračunskih enotah različne. Nekoliko boljše so v toplo, težje pa v hladno predelovalnih obratih. Obravnava pripomb, ki so jih dostavile obračunske enote, je pokazala,

da ne bi kazalo spreminjati globala osebnih dohodkov in realizacije, ampak izvršiti samo nekatere popravke znotraj obračunskih enot in tako doseči večjo skladnost. Zato je bilo na zasedanju v utemeljitvi predlagano, naj se predloženi plan realizacije poviša valjarni, livarni in termični obdelovalnici, zniža pa hladno predelovalnim obratom; zniža in korigira naj se tudi interna realizacija kladivarni, s čimer bi bili v največji meri izenačeni pogoji za doseganje realizacije.

Predstavniki topilnice so menili, da je zanje plan dosegljiv, če bo pravočasno in v enakomernih količinah zagotovljeno zadosti ferolegur. Livarji odločno ugovarjajo predla-

Koloman Vrečič, predsednik delavskega sveta podjetja

ganemu povišanju realizacije z utemeljitvijo, da bi o takem predlogu morali najprej razpravljati v njihovi obračunski enoti, da je na uspeh poslovanja v prvem trimesečju vplival ugoden asortiment, ki pa za celo leto ni zagotovljen, zato povečanega obsega realizacije ne bodo mogli doseči. Tudi člani delavskega sveta ostalih obračunskih enot so v razpravi poleg pomislekov o višini plana realizacije in zahtevi po njegovi spremembi opozorili na potrebo po boljšem medobratnem zalaganju s potrebnim vložnim materialom. Končno je delavski svet po zelo živahni razpravi, v kateri so bile včasih uporabljene tudi besede iz našega domačega besednega zaklada, z večino glasov sprejel plan skupne realizacije in osebnih dohodkov za leto 1965 z dopolnitvijo, da se livarni skupna realizacija poviša za 196 milijonov, valjarni za 193 milijonov in termični obdelovalnici za 50 milijonov din, zniža pa mehanski obdelovalnici za 150 milijonov, vzmetarni za 90 milijonov in jeklovleku interna realizacija za 55 milijonov in kladivarni za 50 milijonov dinarjev.

Na kraju je delavski svet odobril izlet za člane DS in UO podjetja, ki jim je letos potekel mandat.

— — —

Novi upravni odbor je na svoji prvi seji 12. maja izvolil za predsednika **Viktorja Kastelica**, za namestnika pa Dušana Stropnika ter imenoval svoje stalne komisije.

Komisija za racionalizacijo — Dušan Stropnik, inž. Rado Jelerčič, Jože Trbižan, Edo Pogorevc, Anton Pirtovšek.

Komisija za prošnje in pritožbe — Andrej Plohl, Engelbert Gostenčnik, Betka Krauberger, Albin Kaker, Mirko Pušnik.

Komisija za kadre in izobraževanje — Franc Hrastnik, Tone Radušnik, Maks Urnavt, Ivo Kohlenbrand, Tone Gašper.

Podkomisija za zaposlitev in rehabilitacijo delovnih invalidov — Franc Golob, Franc Čegovnik, Frančiška Korošec, Anton Kunej, Marjan Zerdoner.

Razen tega je upravni odbor razpravljao o tekočih problemih.

-et

ZAKAJ SMO POPUSTILI

V letošnjem letu smo sprejeli odgovorne proizvodne obveznosti in plan realizacije je bil na DSP sprejet v višini 21 milijard din. Operativno pa predvidevamo možnost 22 milijard realizacije.

Od začetka leta se kolektiv trudi, da bi našo tovarno zapustilo dnevno in mesečno čim več naših izdelkov.

Ceprav smo prve mesece imeli precejšnje težave z važnimi surovinami, se je količina prodane robe iz meseca v mesec povečevala.

Mesečne odpreme naših izdelkov so znašale:

januarja	4.586 ton
od tega v izvoz	658 ton
februarja	4.122 ton
od tega v izvoz	433 ton
marca	4.721 ton
od tega v izvoz	671 ton
aprila	5.044 ton
od tega v izvoz	684 ton

Odprema v maju pa je 4.300 ton, kar kaže občutno nazadovanje proti aprilu in je kar za 700 ton oziroma za 14 % nižja proti že ostvarjeni najvišji mesečni odpremi.

Na vseh obratnih sestankih bo treba to nazadovanje temeljito proučiti in podvzeti potrebne ukrepe, da se stanje v mesecu juniju popravi, sicer se bo slaba realizacija takoj odrazila na višini osebnih dohodkov vseh sodelavcev.

F. B.

MAJA SO NASTOPILO DELOVNO RAZMERJE

Marija Jazbec — NK, Marjan Branković — NK, Anton Gnamuš — NK, Mirko Gorenšek — KV, Vinko Hercog — NK, Franc Kokučnik — NK, Luka Paradiž — NK, Franc Skarič — KV, Peter Rebernik — NK, Franc Kopmajer — NK, Alojz Srebre — KV, Franc Skočaj — NK, Vinko Polenik — NK, Muharem Zatega — PK, Kristina Pregel — NK, Anton Buhvald — NK, Anton Paradiž II. — PK, Srečko Konc — NK, Ivan Škratek — PK, Adolf Kranjc — KV, Jože Kert III. — NK, Ivan Vožič — NK, Ivan Munda — NK, Anton Gros II. — NK, Janez Grnjak — KV, Anton Paradiž — NK, Franc Kranjc VI., Živojin Simić — NK, Stanislav Poberžnik — NK, Rudolf Vrbanič — NK, Feliks Ješovnik — NK, Rudolf Bosij — KV, Mirko Kordež II. — NK, Mihael Senica — NK, Franc Senica — NK, Albin Kamnik — NK, Frančiška Peruš — NK, Angela Rožič — NK, Lovro Vnuk — NK, Maks Marin — NK, Franc Tomaž II., Jože Kren — PK, Anton Enci — NS, inž. Monika Terseglav — VS, Marija Kompan — NSS, Stefanija Frajdl — NS.

VOJNA TAJNOST

Jean je odšel služiti kadroviski rok k francoski mornarici. Potem je tri mesece plul na neki križarki. Ker je bilo strogo prepovedano komurkoli sporočati položaj ladje, je poslal staršem brzojavko:

— Ne morem povedati, kje smo. Ustrelil sem severnega medveda.

Cez nekaj časa je sporočil:

— Ne smem povedati, kje sem. Oženil sem se s Tahitijanko.

Tretji mesec so prejeli Jeanovi starši naslednjo brzojavko:

— Se vedno ne smem izdati, kje se nahajam. Bilo bi bolje, če bi bil ustrelil Tahitijanko in se oženil z medvedom.

Občni zbor UJŽ na Ravnah

Dne 23. in 24. aprila 1965 je bil na Ravnah letni občni zbor Združenja jugoslovanskih železarn.

Občnemu zboru so prisostvovali odrejeni zastopniki jugoslovanskih rudnikov železne rude, železarn, livarn in valjarn, kakor tudi predstavniki organov upravljanja imenovanih podjetij.

Tega pomembnega občnega zbora sta se udeležila tudi zvezni sekretar za industrijo in trgovino tovariš Hakija POZDERAC in član izvršnega sveta SRS tov. inž. Viktor Kotnik. Centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije je zastopal Vajo SKENDJIĆ.

Podana so bila obširna poročila o delu jugoslovanskih železarn in o delu tega največjega združenja v SFRJ.

Cepprav je priznalo delo in velika aktivnost UJŽ, je bilo tudi nekaj kritike na delo združenja za bodoče boljše delo.

Tovariš Hakija Pozderac je govoril o novo nastalem položaju v zvezi z ukrepi od 23. marca 1965 glede »zamrzovanja« cen vsem proizvodom.

Da bi »umirili« naše tržišče v SFRJ, je bilo nujno izvršiti navedene ukrepe z vso rigoroznostjo. Pri tem je omenil, da so se z ukrepi strinjali vsi sindikati in da jih podpirajo tudi državljani, zainteresirani za stabilizacijo gospodarstva.

Jasno je, da so ukrepi »zamrzovanja« cen prizadeli nekatere v večji, nekatere v manjši meri.

Tovariš Pozderac se je strinjal s predlogom predsednika upravnega odbora UJŽ, da je treba v 4 mesecih rešiti tudi problem odnosa cen v vsej jugoslovanski črni metalurgiji. Na zahtevo po trenutnem reševanju cen in izgub zaradi razlike v cenah, je bil izdelan predlog za regres. Tak predlog za dajanje regresov pa je tov. Hakija Pozderac energično zavrnil in povedal, da Zvezni izvršni svet regresov ne bo dajal, ker enake zahteve postavljajo v poljedelstvu, prometu, industriji itd.

Sedanji ukrepi pa so le začasnega značaja. V tem času se intenzivno rešujejo problemi v smeri stabilnejšega gospodarjenja. Dejal je: »Narodni dohodek je treba deliti tako, da ga najprej ustvarimo, potem ga pa šele delimo!«

Osnovno je intenzivnejše gospodarjenje in povečanje produktivnosti dela.

Najdelikatnejše vprašanje pa je problem planiranja proizvodnje in investicij.

Tega razvoja ne bomo planirali samo z akcijskimi programi, temveč z intenzivnimi raziskavami in analizami.

Zelo važni pa so plani proizvodnje in plani izvoza, ki jih moramo brezpogojno izvršiti. Omenil je tudi, da se v aprilu izboljšuje izvoz, saj je dnevno povprečje znašalo 1 milijardo dinarjev za področje SFRJ.

Kar se tiče investicij, je tov. Pozderac napovedal njihovo zoženje za mnoge panoge, vendar je poudaril, da bo treba koncentrirati sredstva za panoge elektrogospodarstva, črne metalurgije in prometa.

Napovedal je rigorozno selektivno politiko glede vseh ukrepov, ki so jih podvzele pristojne banke.

»Še bom prišel na vaše sestanke,« je dejal tov. Pozderac ob zaključku govora.

Naslednji govornik iz Beograda je bil predstavnik CO ZSJ tov. Vajo Skendjić, ki je posebno poudaril pomen stalnosti osebnih dohodkov, ki zagotavljajo mirno delo v podjetjih.

Upamo, da bo ta zbor UJŽ prispeval k izboljšanju bodočega dela vseh združenih železarn v Jugoslaviji in k še boljšemu planiranju celotne panoge črne metalurgije Jugoslavije, ki je osnova vsej ostali industrijski graditvi v državi.

F. B.

Topilnica bo imela jeseni popravljene vse peči

4 t elektro-obložna peč je reparacijskega izvora in je prispela v naše podjetje po končani vojni. Montirana je bila v livarni ob stari Siemens-Martinovi peči. Z dograditvijo sedanje jeklarne leta 1952-1953 so to peč montirali na mesto, kjer še danes obratuje. Potem je 12 let nepretrgoma obratovala. Na njej so bila izvršena manjša vzdrževalna dela, pred 4 leti pa je bila ojačana kad.

Forsirano izkoriščanje in prekoračevanje nominalne teže vložka je imelo za posledico, da se je kad deformirala že v toliki meri, da je bilo nadaljnje obratovanje iz dneva v dan bolj problematično. Zaradi dotrajanosti elementov na elektrodni nosilci in večkratnih električnih prebojev niti ni več možno izolacije tako izdelati, da se ne bi prebijala. Kad je svojo valjasto obliko spremenila in postala ovalna. Zato so se elektrodni nosilci postavili poševno, kar onemogoča dviganje in spuščanje elektrod. Vsi elementi so že prežgani, tako da je vsako popravilo že vnaprej obsojeno na neuspeh.

Iz navedenega se vidi, da je že skrajni čas za generalno popravilo peči. Istočasno

z generalnim popravilom se bo izvršila tudi rekonstrukcija, s katero se bo povečala kapaciteta peči od sedanjih 4-5 ton na 5-6 ton vložka za eno šaržo.

Rekonstrukcijo smo začeli pripravljati že pred enim letom, ko so bili izdelani načrti za novo kad. Kad je bila naročena v »Kovinarski« — Videm-Krško in je aprila že prispela v naše podjetje. Izdelan je tudi terminski plan rekonstrukcije, v katerem so predvidena vsa dela kot tudi potrebno število ljudi. Delali bodo le naši ljudje, kar bo v precejšnji meri vplivalo na cenejšo izvedbo. Začetek del se predvideva okoli 15. junija, trajala pa bodo predvidoma 10 dni.

Z rekonstrukcijo peči bo topilnica pridobila še en agregat, katerega kapaciteta bo povečana za približno 10 %, istočasno pa bodo obnovljeni vsi ostali elementi in bo peč sposobna za neprekinjeno obratovanje.

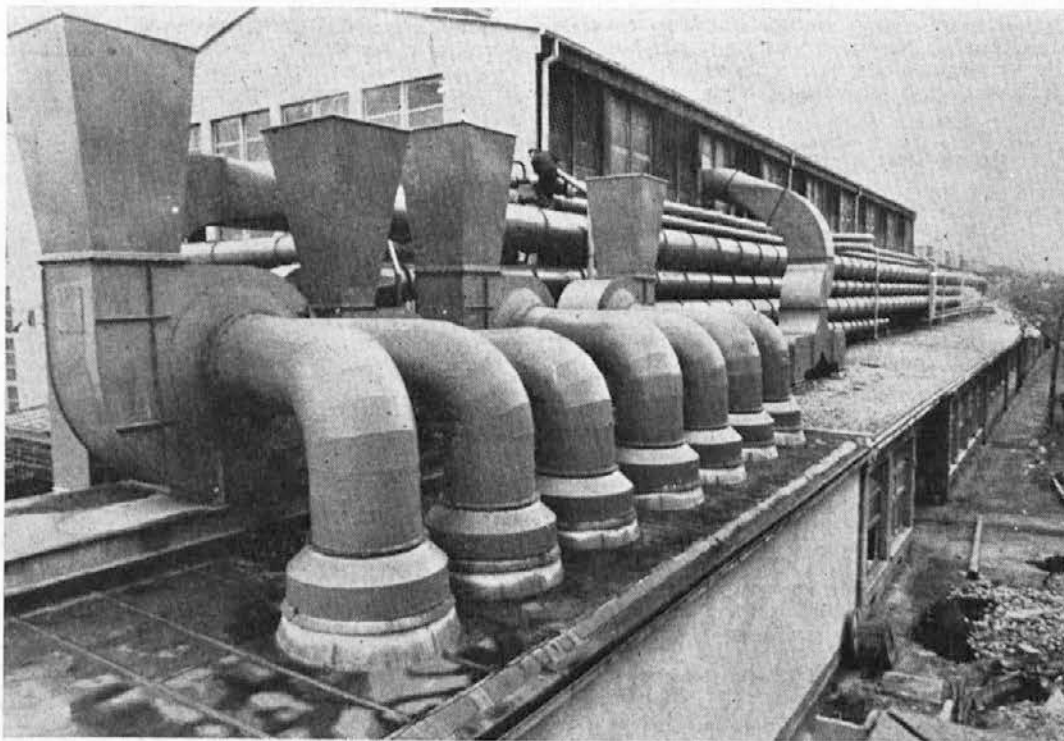
Razen rekonstrukcije 4 t elektro-obložne peči je bila že prej rekonstruirana 10 t elektro peč, Siemens-Martinova peč je še tudi skoraj nova, isto velja za 25 t elektro-obložno peč. Za generalno popravilo ostanejo še VF peči in »ASEA«, na katerih se predvideva generalno popravilo v jeseni tega leta. Vsi ti agregati delajo neprekinjeno od leta 1954, vendar jih do danes še nismo dosti popravljali.

Ko bo izvršen letošnji plan generalnih popravil topilniških agregatov, bo imela topilnica generalno popravljene vse agregate ter bo tako lahko nemoteno delala že letos in v prihodnjih letih.

Osnovno vodilo nas vzdrževalcev je v tem, da izrabimo pri vsakem generalnem popravilu možnost predelave in izboljšave ter izpopolnitev vsakega agregata. S tem se doseže to, da imajo tudi stari agregati in strojne naprave takšne zmogljivosti in tehnične izpopolnitve, kakor jih imajo sodobne strojne naprave.

Herman Lesjak

PRETIRAVANJE — če so razen dvigala pokvarjene še stopnice.

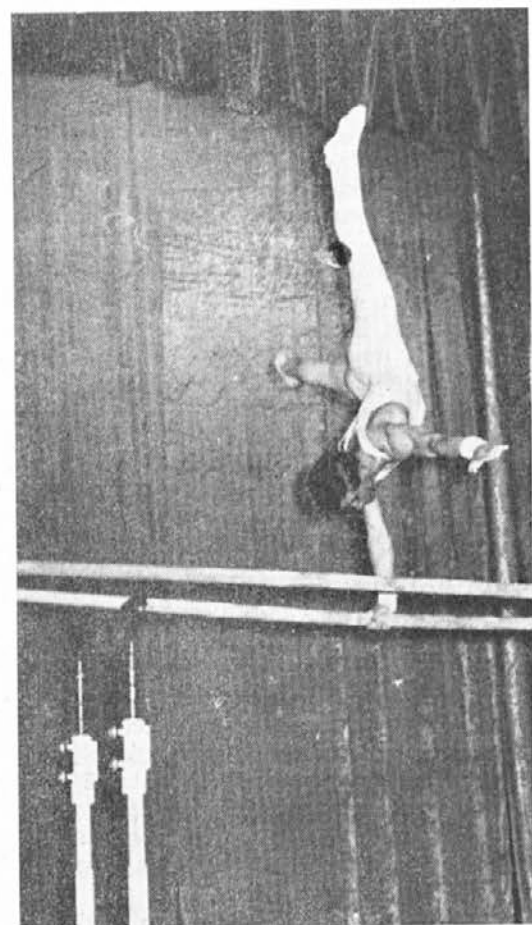
Čistilnica bo laže dihala

Foto: R. Gradišnik

Dom telesne kulture — zaveza za zdravo rast

Iz otvoritvenega govora direktorja Gregorja Klančnika

Pred nami je največji objekt družbene ravni Mežiške doline, najbolj smotrni spomenik narodno osvobodilne borbe, stvaritev, katere otvoritev bo najlepša čestitka krajanov mesta Ravne za jubilejno 20-letnico osvoboditve naših narodov izpod fašističnega zatiranja.

Veliko je spomenikov, ki smo jih v obdobju nove Jugoslavije pridobili na Ravnah. Skromno in brez hvale smo jih odkrivali, pa vendar so nam preobrazili kraj in njegove prebivalce. To so spomeniki, ki niso mrtvi simbol, temveč živi smoter narodno osvobodilne borbe. Najdražji so nam pri tem tisti, ki so gospodarsko slabokrvno spodnjo Mežiško dolino spremenili v zdrav gospodarski potencial; spomeniki, ki so nam razširili vir dohodka in omogočili rast objektov prosvete, zdravstva, kulture, telesne krepitve in splošne življenjske ravni. Drage so nam pridobitve: gimnazija, izobraževalni center, zdravstveni dom, celotno stanovanjsko naselje, dom železarjev, študijska knjižnica, muzej, Koroški fužinar, radio-televizijska reležna postaja, planinski domovi, s širokim obzorjem obogatili ljudje in drugi spomeniki — vse pridobitve, ki kompleksno dopolnjujejo rast socializma pri nas.

Tudi objekt, ki ga bomo odprli — Športni park Ravne s stadionom in domom telesne kulture — je spomenik, ki ne bo le simboličen dar, temveč življenjski plod narodno osvobodilne borbe.

Cez nekaj minut se bodo na stečaj odprla vrata domu, ki bo, kot železarna gospodarstvo, krepil naš organizem, skrbel za zdravje nas in naših rodov. Edinstven je ta celoviti objekt in ima le malo vrstnikov v naši domovini; v ponos pa bi bil povsod, tudi v najbolj razviti deželi.

Dolgotrajno je bilo ustvarjanje tega dragocenega daru našemu kraju. Ze pred osmimi leti je bila zasnovana misel za gradnjo enotnega doma telesne kulture, pet let pa je že, odkar smo ga začeli graditi. Železarna Ravne je z razumevanjem svojih ljudi prispevala glavni delež k tej pridobitvi. Načrte

je izdelal Projekt-Ljubljana, gradbena dela pa je uspešno s pomočjo kooperanta Toplovoda in drugih obrtniških delovnih organizacij izvedlo gradbeno podjetje Gradis. Ni bilo možno naenkrat zbrati finančnih sredstev v taki višini, da bi bila gradnja v roku dveh sezon izvršena. Škoda pa bi bilo odstopiti od kompleksne rešitve, zato smo se morali zadovoljiti z dinamiko, ki pa nas je po petih letih pripeljala do končno zaželenega cilja.

Dom ima smotrno vsebino prostorov in naprav: 25-m bazen, moderno opremljeno telovadnico, vrsto dodatnih športnih prostorov, savno in druge naprave. V tem domu se bo zato razvijala vsa telesna kulturna dejavnost specialnih športnih panog ter vsa mogoča dopolnilna vežbanja. Tu bo prostor za plavalce, telovadce, igralce namiznega tenisa, rokoborce, strelce, atlete, igralce z žogo, možnost pa je odprta tudi za druge telesno vzgojne vrste.

Z izgradnjo objektov in naprav smo napravili šele prvi korak — ustvarjeni so pogoji za telesno kulturno dejavnost, naša pa bo sedaj dolžnost, da bomo to pridobitev tudi uporabljali. Organizirano in na široki fronti bo treba k vežbanju in telesni krepitvi pritegniti prebivalce. Novozgrajeni dom naj bo središče športne dejavnosti predvsem za našo mladino. Osnovati bo potrebno šole plavanja, telovadbe, lahke atletike, smučanja, igre z žogo in drugih športnih disciplin. Za vse to nam bo potreben vzgojni kader. Osnovni nosilci bodo pri tem morali biti strokovno izpopolnjeni krajan, ki imajo srednjo, višjo ali visoko šolo za telesno kulturo.

Nobenega našega pionirja in mladince ne bo smelo biti, ki ne bi uporabljal novega športnega parka. Množična gojitev telesne kulture bo morala postati svojina našega kraja. Od prizadevnosti krajevne skupnosti, športnega društva »Fužinar«, TD »Partizan«, uprav šol, aktivnosti mladinskih in sindikalnih organizacij bo odvisno, kako bomo pri tem uspeli.

S tem domom in celim športnim parkom se je odprla možnost prirejanja najkvalitetnejših priprav in tekmovanj v letnih in zimskih športnih panogah.

Pri nas se bodo odslej zbirali rekorderji in državni reprezentanti v plavanju, lahki atletiki, telovadbi in drugi. To pa ne sme biti smoter, temveč le sredstvo, da bi pritegnili domače tekmovalce.

Ravne so sedaj znane po svojih državnih prvakah v smučanju, v bodoče pa morajo

svoj ugled razširiti tudi na vse tiste športne panoge, katerih gojitev omogoča novo pridobljeni športni park z domom telesne kulture. Le tako bomo postali res pravi športni center.

Na kraju dovolite, da se iskreno zahvalim prvoborcem. Oni so zasejali seme, ki sedaj rodi plodove. Zahvaljujem se vsem, ki ste kakorkoli prispevali, da bomo z otvoritvijo kompleksnega športnega parka edinstveno kronali našo 20-letnico osvoboditve. Posebno se zahvaljujem projektantom, inženirjem, tehnikom in požrtvovalnim izvajalcem.

Na tem prostoru imamo sedaj koncentrirane kulturne, prosvetne in športne objekte. Neprecenljiva je njihova vrednost, bogastvo parka in študijske knjižnice, koristnost gimnazije in športnega parka. Tega bi se morali vsak dan zavedati in izločiti iz našega kraja miselnost, da ima družba dolžnost, da dá, posameznik pa pravico, da uničuje. S čuvanjem in prostovoljnim delom pomagamo zato vsem tistim, ki želijo, da bi Ravne na Koroškem postale vzoren kraj zavednih ljudi.

Ta svečani dan naj bo zato za nas zaveza, da bomo do 25-letnice osvoboditve s požrtvovalnim delom

— h gojitvi telesne kulture pritegnili vso našo mladino,

— pritegnili čimveč naših delovnih ljudi in njihovih družinskih članov k uporabi športnih naprav za razvedrilo in krepitev,

— dokončno izgradili vse predvidene prostore in naprave športnega parka,

— pridobili nove državne prvake raznih vrst športnih dejavnosti.

To naj bo naša obljuba.

Uporaba športnega parka

»Športni park Ravne je plod smotrnega ustvarjanja, čestitka za 20-letnico osvoboditve in naša zaveza za zdravo rast,« je pisalo na domu telesne kulture ob otvoritvi. V tem stavku je povedano vse, v zadnjih besedah pa naša obveza: dom telesne kulture in vse športne naprave napolniti z mladino.

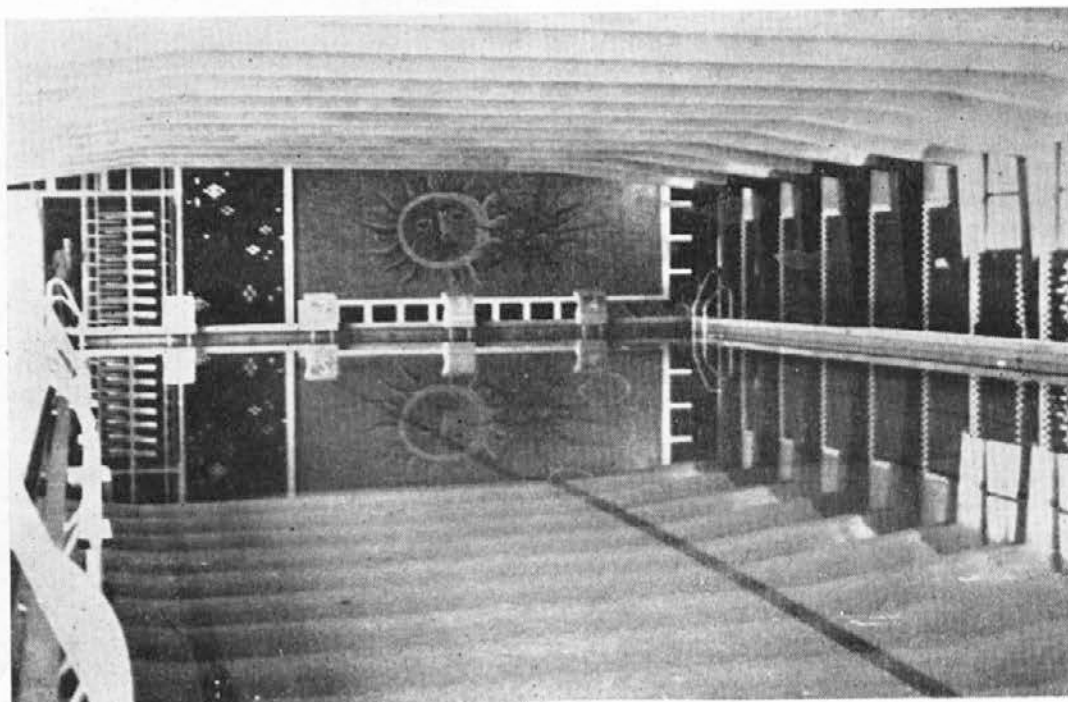
Ze tretji dan po otvoritvi so se zbrali športni delavci, da bi izdelali zasnovo, po kateri naj bi se aktivirale nove pridobitve. Na sestanku so sodelovali predstavniki obeh osnovnih šol, gimnazije, izobraževalnega centra, športnega društva Fužinar in Partizana ter ves vzgojni kader s srednjo, višjo in visoko šolo za telesno kulturo. Pri tem je bilo izoblikovano enotno mišljenje:

— da morajo vse šole novo pridobljene športne naprave uporabljati,

— da se morajo za pionirje osnovati specializirane tekmovalne šole za plavanje, telovadbo, lahko atletiko in smučanje,

— da morajo naprave biti na razpolago za tekmovalni šport društvom in klubom,

— da morajo naprave biti na razpolago tudi v rekreacijske namene.

Izdelan je bil tudi urnik uporabe športnih naprav:

Plavalni bazen

Od 6.— 8. ure bo vsak dan na razpolago za trening tekmovalcem,
od 8.—13. ure ga bodo izmenoma uporabljale šole,
od 13.—14. ure je predviden čas čiščenja,
od 14.—17. ure bo na razpolago šoli tekmovalnega plavanja, v katero bodo vključeni talentirani pionirji od 8 do 12 let,
od 17.—18. ure bo na razpolago za trening plavalcem,
od 18.—21. ure pa v rekreacijske namene.

V nedeljah se bo bazen ves dan uporabljal za rekreacijo razen v času, ko bodo tekmovalci.

Velika telovadnica

Tudi velika telovadnica bo v dopoldanskih urah na razpolago šolam, popoldan od 14. do 17. ure za šolo tekmovalne telovadbe, nato pa za aktivnost Partizana in za rekreacijo.

Poleg velike telovadnice se bodo s podobnim urnikom uporabljali tudi drugi športni prostori.

Na tem sestanku so se posamezni strokovni delavci tudi že obvezali za vodenje pionirskih tekmovalnih šol, načelno pa je bil dogovorjen tudi način pokrivanja nastalih stroškov.

Dom telesne kulture in celotni park ne smeta biti pridobitvena objekta temveč sredstvo za široki razvoj telesne kulture, zato bo temu primerno treba tudi prilagoditi vzdrževalne stroške. Preko 2000 mladih obiskuje naše šole, zato iz take široke izbire lahko pričakujemo tudi naše bodoče odlične športnike.

G. K.

MLADINCI OK FUŽINAR REPUBLIŠKI PRVAKI

Zaledje pa imajo pri naši odbojki, in to zelo dobro. Mladinci odbojkarskega kluba Fužinar so postali brez velikih težav republiški prvaki. Zmage so bile čiste, vse s 3:0, niti en set ni bil nad 10, dva celo na 0. Prav veseli smo tako dobrega naraščaja. Sedaj je seveda potrebno, da se člani potrudijo na vse »mile viže«, da ostanejo v zvezni ligi. Po tekmi z Branikom, kjer so naši zaigrali res odlično in požrtvovalno (škoda le, da so se po nepotrebnem kregali na igrišču), smo si malo oddahnili in dobili zopet več upanja na uspeh. Seveda pa bo potrebno v bodoče res z vso močjo zagrabit, ker drugače lahko samo rečemo: »Adijo zvezna liga!«

16 golov proti Papirničarju in Dravi, ki so jih »zabili« naši nogometaši, ni od muh. Škoda le, da včasih tudi v tem kolektivu precej zaškriplje, sicer bi bil juriš na vrh bolj realen in kar prepričljiv.

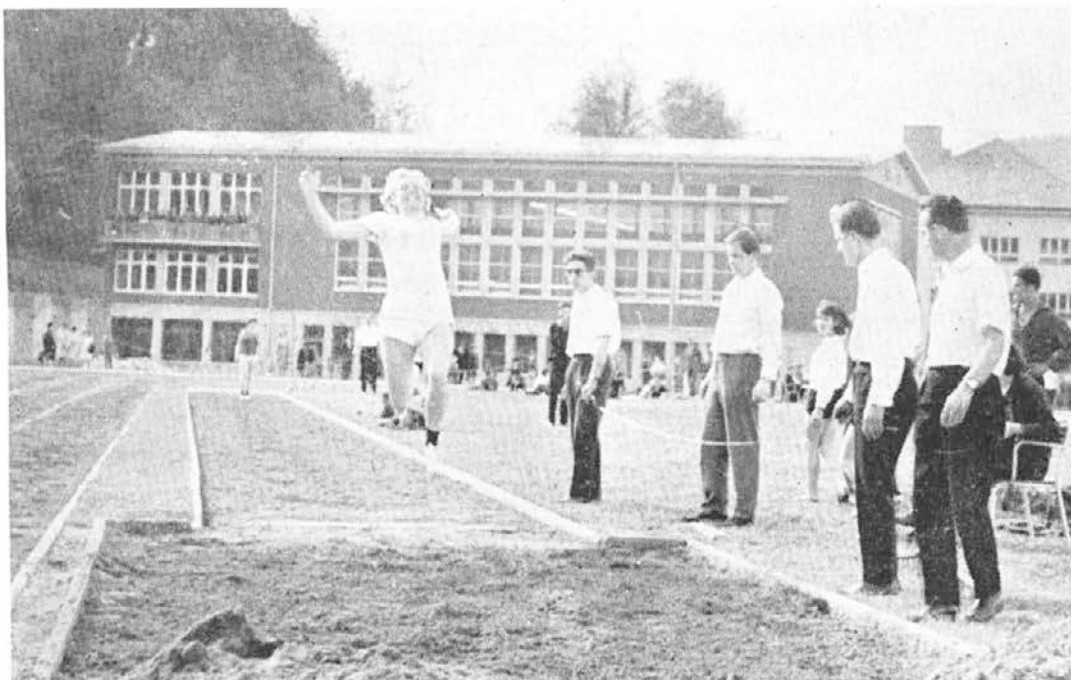
Največ zmag v spomladanskem delu prvenstva pa so za športne Ravne nabrali naši rokometaši. Od sedmih tekem so izgubili samo proti Dravi v Ptuj. Ker so pa v jesenskem delu igrali slabše, so samo v sredini razpredelnice. Najlepši uspeh so dosegli z zmago nad Ormožem, ki gre sedaj kot prvi v republiško ligo.

- ate -

Čim več advokatov, tem daljši proces, čim več zdravnikov, tem krajši proces.

— — — — —
Glasba je zvočni esperanto.

— — — — —
Olimpiade so generalni zdravniški pregled narodov.

V pogojih stabiliziranja gospodarstva

(Nadaljevanje s 1. strani)

minimalni sklad obratnih sredstev. Delovna organizacija, ki nima trajnih obratnih sredstev do višine minifosa, je kreditno nesposobna, to pa pomeni, da ji nobena banka ne more dati kredita, ugasnejo pa tudi že prej dani kratkoročni krediti. Za prehodno obdobje bo Narodna banka kreditno nesposobnost začasno tolerirala, vendar so podjetja za doseg minifosa dolžna vložiti vsa razpoložljiva lastna sredstva.

Naša železarna v letošnjem letu ne bo imela težav z minifosom. Konec marca smo razpolagali s 3.084 milij. din dela poslovnega sklada za obratne namene, po obsegu poslovanja v letu 1964 izračunani minifos pa znaša 2.551 milij. din, kar pomeni, da smo v poslovnem skladu iznad minifosa imeli presežka 533 milij. din. Naša kreditna sposobnost je torej obvarovana ter zadržana pravica za urejevanje obratnih sredstev z dodatnimi kratkoročnimi krediti. S tem pa še ni rečeno, da je problem naših obratnih sredstev rešen. Pokazala se je pravilnost naše odločitve, ko smo ob delitvi čistega dohodka za sanacijo poleg anuitet vplačali 797 milij. din v sklad obratnih sredstev. Razpoložljiva sredstva pa še vedno ne zadoščajo za bogato poslovanje z obratnimi sredstvi, temveč nas silijo k racionalnemu varčevanju na vseh področjih naše poslovne dejavnosti.

Pomanjkanje obratnih sredstev pri drugih delovnih organizacijah se odraža pri nas s slabim plačevanjem, storniranjem naročil, kar nam povečuje vezani denarni del obratnih sredstev in povzroča dodatne težave v programu proizvodnje. Približali smo se torej času, ko bo proizvajalec zopet iskal svojega potrošnika, dobil pa ga bo, če bo prodajal kvalitetno blago ob ugodnih cenah in izvrševanju drugih pogodbenih obveznosti. Doma se bodo izenačile torej zahteve s pogoji, kot smo jih vajeni na inozemskih tržiščih. Zato izvoz ne bo več kamen spotike, temveč reševanje poslovnega uspeha.

Večja gospodarnost v tehnološkem postopku je torej osnovni pogoj za napredek delovnih organizacij v zaostrenih pogojih medsebojnega poslovanja. Znižanje splošne potrošnje od surovin do pomožnega materiala in energije ter povečanje izplena in zboljšanje kvalitete izdelkov je sedaj torej naš življenjski pogoj. Ta se začne pri naročanju reprodukcijskega materiala, vskladiščanju in vodenju minimalnih zalog, pospešitvi tehnološkega postopka in znižanju nedovršene proizvodnje ter se konča s terminsko pravočasnimi kompletnimi dobavami potrošnikom.

Čuvanje in vzdrževanje naprav

Poseg racionalizacije tehnološkega postopka, ki izvira iz ekonomičnejše uporabe obratnih sredstev, pa ne sme zajeti samo reprodukcijskega materiala, temveč tudi vso ostalo potrošnjo. V prvi vrsti je tu potrošnja energije; k tej pa se mora priključiti potrošnja na rednem in investicijskem vzdrževanju. Skoraj brez občutka smo do sedaj podpisovali nakaznice in izdajali naročila za usluge in material v breme proizvodnih stroškov. Celo investicijska dela so potekala pod imenom rednega vzdrževanja, kar pa je vse znatno obremenjevalo naša obratna sredstva, povečevalo proizvodne stroške in zniževalo naš dohodek. V zvezi z izdanimi ukrepi smo tudi mi primorani iz naših izdelovalnih stroškov izločiti vse, kar nima zveze s proizvodno dejavnostjo, z večjo skrbjo za čuvanje proizvodnih naprav pa zmanjšati stroške vzdrževanja.

Restriktijski ukrepi pa se bodo v naši železarni odrazili tudi na področju izvrševanja investicijskega plana in to pri obsegu predvidenih naložb iz amortizacijskega sklada za nadomestitev iztrošenih osnovnih sredstev. Od prvotno predvidenih 400 milij. din se mora zaradi obvezne varščine in oblikovanja obratnih sredstev ta vsota zmanjšati na 250 milij. din ter s tem v skladu za letošnje leto predvidene nabave strojev in naprav zmanjšati, ostale, sicer že odobrene pozicije pa preložiti na realizacijo v prihodnjem letu.

Tudi pri investicijskem vzdrževanju, saj nam tudi to veže naša sredstva, moramo zmanjšati potrošnjo ter se omejiti na dela, ki so za proizvodnjo najnujnejša. Ta potrošnja v letošnjem letu ne bi smela preseči 1 milijarde din, saj je že to 100 milij. din iznad kalkulirane vsote investicijskega vzdrževanja.

Novo naložbe v osnovna sredstva

Poseben problem pa so naložbe v osnovna sredstva s pomočjo dolgoročnih kreditov. Ne oziraje se na to, da je črna metalurgija na prioritetni listi investorjev, so restriktijski ukrepi zadeli tudi železarno. Ko je 28. decembra 1964 po predhodni obravnavi delavski svet sprejel investicijski plan za letošnje leto, nihče ni vedel, kakšne omejitve bodo izdane. Plan je bil sestavljen na podlagi sklenjenih pogodb s Splošno gospodarsko banko in preko nje z Investicijsko banko ter v celoti predvideval naložbe v osnovna sredstva v višini 4.750 milij. din, od tega v objekte 114. panoge 4.485 milij. din. Že v teku I. četrtertletja pa se je pokazalo, da banka ne bo mogla izvršiti svojih pogodbenih obveznosti v višini predvidene tranše za leto 1965, zato smo bili primorani prvotni obseg predvidenih del za objekte črne metalurgije zmanjšati na okrog 4 milijarde din. Medtem pa so bile že sklenjene pogodbe z domačimi izvajalci gradbenih del in opreme že v 1964. letu, pa tudi sklenjene pogodbe z inozemskimi dobavitelji. Do 20. 3. so na podlagi garancijskih bančnih izjav sklenjene pogodbe za izvajanje investicijskih del že zajele okrog 3.970 milij. din, kar je že blizu minimalne kvote predvidene tranše za letošnje leto. Dela se so v I. četrtertletju, pa tudi še v začetku II. četrtertletja odvijala po planu. Res je, da je že kazalo, da domači dobavitelji opreme ne bodo v pogodbenih rokih dobavili žerjavov, peči, električnih pogonov in druge investicijske opreme in da zaradi tega tudi ne bo možno predvidenega plana v celoti izvršiti. Dela pa so se normalno odvijala pri urejanju lope in naprav lahke proge nove valjarne, jeklovleka, zgradbe OTKR ter pri novi topilnici, cestah in mostu. Ta dela, za katera je bila že potrošena blizu ena milijarda dinarjev, so vezana z dobavo inozemske opreme, za katero bo skupaj s carino letos izdanih okrog 1.780 milij. din. Razni izdelovalci domače opreme (npr. žerjavi v Litostroju) so dodatno velik del predvidenih del že izvršili, zato je vsota že potrošenih sredstev investicijskih del presegla 3 milijarde din.

Splošna gospodarska banka nas je s svojim aktom 12. 4. obvestila, da smo na podlagi predpisov dolžni za vse investicijske naložbe v osnovna sredstva iz lanskih sredstev vplačati 10-odstotno varščino ter poleg tega v roku 60 dni, to je do 10. junija, poravnati predvidene prekoračitve investicijskih del. Prvotna predračunska vsota za izgradnjo objektov 114. panoge, za katero je bil odobren kredit, je znašala 15.314 milij. din. Na podlagi naknadno povečane carinske stopnje in podražitve gradbenih in drugih storitev pa je bil izdelan dodatek prvotnega programa, ki predvideva za ista dela 18.609 milij. din ali prekoračitev v višini 3.295 milij. din. Na podlagi tega dodatka je naša železarna od Splošne gospodarske banke zahtevala povečanje prvotne vsote odobrenega kredita na novo predračunsko vrednost predvidenih investicijskih del. Ta zahtevek je bil zaenkrat le delno rešen, in sicer za del 65-odstotne povečane carine, ki jo pokrije Investicijska banka. Ostala pa je še nerešena prekoračitev v višini 2.723 milij. din. Upravni odbor Splošne gospodarske banke tega našega problema še ni obravnaval, upravičeno pa pričakujemo (ker bodo te podražitve prišle do izraza šele v prihodnjih letih), da ga bo končno odobrili. Še vedno pa bi pri tem bila odprta obvezna 10-odstotna varščina. Banka nam je namreč takoj po izdaji tega predpisa ustavila izplačevanje vseh zapadlih obveznosti do domačih dobaviteljev in celo pri zapadli carini uvozne opreme. Naša železarna se je 29. aprila s posebno problematiko obrnila na Splošno gospodarsko banko in zahtevala rešitev 10 % obveznega pologa in povečanje kredita za prekoračitve. Na podlagi tega akta so predstavniki Splošne gospodarske banke in Inve-

sticijske banke izvršili dva pregleda v podjetju. Osnovana pa je tudi posebna komisija pri Izvršnem svetu SRS, ki obravnava, katere investicije, kreditirane iz republiških sredstev, se bodo v sedanjih situaciji zožitve del nadaljevale. Z ozirom na to, da so dela na lahki progi v zaključni fazi, da je investicijska oprema za novo topilnico v izdelavi, da je v delu tudi težka proga nove valjarne, ni pričakovati ustavitve investicijskih del na Ravnah, pač pa le spremenjeno dinamiko izgradnje. Ta pa se bo lahko nadaljevala le pod pogojem, če se bo rešilo vprašanje varščine in podražitve. Železarna iz lastnih sredstev ne more izoblikovati 10-odstotnega pologa, ker bi ta za letošnje leto zahteval približno 400 milijonov din, niti ne more izdati garancije, da bo v prihodnjih letih iz lastnih sredstev lahko sama pokrila podražitve v višini 2,7 milijard din. Ta problem bo torej moral biti rešen z dodatnim kreditom. Ker je enaka situacija tudi v vseh drugih železarnah, bodo varščina in prekoračitve morale biti urejene. To je v svojem poročilu zahteval tudi predstavnik Investicijske banke tov. Marinković, ki je v dneh od 20. do 24. maja pregledal poslovanje naše železarne.

Gradnja objektov družbene ravni

Koliko pa bodo restriktijske mere posegle na gradnjo objektov družbenega standarda? V letošnjem investicijskem planu smo predvideli največji obseg naložb v objekte družbenega standarda po osvoboditvi. Železarna naj bi neposredno financirala iz lastnih sredstev in s pomočjo republiškega kredita novo naselje Dobja vas, s pomočjo občinskega kredita pa naj bi se nadaljevala izgradnja štirih polstolpnic v Gramoznici. Poleg teh naj bi se končala tudi izgradnja doma telesne kulture. K tem delom pa je seveda treba dodati tudi predvidena dela na komunalnih napravah in ne nazadnje individualno izgradnjo stanovanj, ki v glavnem poteka preko dveh zadrug naše delovne skupnosti. Pri realizaciji tega dela našega investicijskega plana je nastala težava pri montažnem naselju Dobja vas. Glavni projekti, sestavljeni na podlagi ponudb Gradisa in Jelovice, so pokazali, da bi bilo to naselje relativno drago. Idealno urejeno bi zajelo stroške 900 milijonov din, ob le zasilni ureditvi okolice in komunikacij pa 750 milijonov din. Ker bi tako visoki stroški prekoračili razpoložljiva sredstva, poleg tega pa ni bil več zasiguran glavni razlog, da bomo v letošnjem letu pridobili 100 dodatnih stanovanj, smo po predhodni obravnavi zamislili takojšnje izgradnje naselja Dobja vas opustili. S tem pa seveda ni rečeno, da je treba od zasnovane izgradnje naselja Dobja vas odstopiti. Spremeniti bo potrebno le način gradnje tega naselja. Na podlagi izdelanih načrtov naj bi se zbrali interesi, ki so pripravljeni na zadrugi podlagi pristopiti h gradnji lastnega stanovanja. Ti bi se morali odločiti za tip in opremljenost stanovanja ter se obvezati za lastno udeležbo pri financiranju in pri delu na stanovanjskih objektih ter ožjih komunalnih napravah. Na tej podlagi naj bi se izdelal končni glavni načrt ter se uredila skupna nabava montažnih elementov ter gradbenega materiala. Vse temelje naj bi vsak izdelal sam, prav tako pa naj bi tudi sodeloval pri drugih gradbenih delih. S takim načinom izgradnje lahko računamo na znatno pocenitev izgradnje naselja Dobja vas.

Da bi se stanovanjska izgradnja v družbenem sektorju v letošnjem letu ne zmanjšala, se bo povečal obseg dela v Gramoznici. Zavod za stanovanjsko izgradnjo bo oddal poleg štirih polstolpnic še dela za tri stanovanjske bloke, tako da bi izvajalec gradbenih del v letošnjem letu zgradil do 3. faze 190 stanovanj. Vsa ta stanovanja bi bila v prihodnjem letu vseljiva, kar bo zagotovilo predvideni tempo pospešene stanovanjske izgradnje v letih 1965 in 1966. 36 stanovanj Gramoznice je že prodanih drugim interesentom, ostale pa je odkupila Železarna Ravn. Financiranje te izgradnje se bo v letošnjem letu vršilo iz občinskega in republiškega sklada za stanovanjsko izgradnjo ter s pomočjo sredstev sklada skupne porabe naše železarne in drugih kupcev stanovanj. Iz tega sledi, da bo obseg predvidenih naložb v objekte družbenega standarda tudi po iz-

danih restriktivskih omejitvah in preusmeritvi iz Dobje vasi v Gramoznico ostal, kot je bil predviden.

Skrbnije gospodarjenje — pogoj uspeha

Naša delovna skupnost je ena od prvih še pred izdajo zveznih gospodarskih ukrepov pristopila k akciji za intenzivnejše gospodarjenje, sprejela vrsto ukrepov za povečanje obsega in kvalitete proizvodnje, za varčevanje, izboljšanje delovne in tehnološke discipline, oblikovanje osebnega dohodka pa strogo postavila v odvisnost od doseženega poslovnega uspeha. Naš akcijski program pa bomo morali razširiti in to predvsem na področje dohodka. Splošna odvisnost naših osebnih dohodkov od dosežene produktivnosti dela, ceniki del in premijski pravilnik povečujejo prizadevnost za zniževanje proizvodnih stroškov, povečanje izplesa in boljše ter obsežnejšo proizvodnjo, potrebno pa bo z letnim planom predpisati dodatne obveze za oblikovanje dohodka v obračunskih enotah in za celotno podjetje. Od tega bo predvsem odvisno, s kakšnimi obratnimi sredstvi bomo v resnici razpolagali in od tega bo predvsem odvisno, ali bomo sposobni vsak mesec oblikovati tak del osebnih dohodkov, kot nam jih enostavno izračun iz realizacije prikazuje. Z usmerjevanjem vseh naših sredstev od poslovnega sklada do sklada skupne porabe moramo zato letos:

- zagotoviti redno oblikovanje in izplačevanje osebnih dohodkov,
- nadaljevati naložbe v objekte družbenega standarda, in
- nadaljevati za razširjeno proizvodnjo najnujnejša investicijska dela v tovarni.

Prednost ima torej oblikovanje osebnih dohodkov. Ker je to odvisno od gospodarnosti in poslovnega uspeha, mu mora biti posvečena posebna pozornost. Imamo plan skupnega dohodka ter v skladu z njegovo višino predvidene globale za posamezne obračunske enote in celo podjetje. Plansko so predvideni tudi odnosi osebnih dohodkov posameznih skupin sestave naše delovne skupnosti. Praksa pa je v prvem mesecu pokazala, da temu problemu, problemu usklajevanja notranje delitve, ne posvečamo dovolj pozornosti. Ugotovljene akontacije v nekaterih obračunskih enotah znatno preokračujejo predvideno višino, kar povzroča prelihanje osebnih dohodkov iz ene skupine v drugo in iz ene enote v drugo. Upravičeno se zato zahteva doslednost pri priznavanju višine globalov osebnih dohodkov posameznim obračunskim enotam. Zahteva se, naj bi se od previsokih akontacij prvo odbile premije, če pa akontacije še vedno preokračujejo global osebnega dohodka, naj bi se še procentualno znižale.

Zavedati se moramo, da koriščenje delovnega časa pri nas še daleč ni popolno, niti če tega opazujemo v celoti, še večja pa je seveda razlika, če ga opazujemo pri posamezniku. To se ne kaže samo v tem, da mnogo naših sodelavcev že pred zaključkom delovnega časa zapuša obrate, temveč tudi v znatnih razlikah pri normiranih in doseženih delovnih časih.

Delovni časi, ena od kategorij cenikov del, se za mnoga dela kljub spremembam v proizvodnih napravah in tehnologiji dela že dolgo niso menjali. V mnogih primerih pa tudi novo odrejeni časi niso objektivni. Realnost in usklajevanje delovnih časov mora biti naša stalna naloga. Od nje je predvsem odvisno doseganje, v planu delitve osebnega dohodka predvidenih razmerij. Isto velja tudi za merila premijskega sistema. Uvedba sistema premij je v relativno kratkem času pokazala svoje prednosti. Odprema je postala enakomernejša, izplen se popravlja, izdelovalni stroški pa so postali predmet pozornosti. Premijski pravilnik pa bo toliko uspešnejši, v kolikor bodo merila objektivnejša, kar zahteva njihovo stalno usklajevanje.

Poznano je, da se v težavah dosežejo kvalitetnejši rezultati, zato sem prepričan, da bomo tudi mi v pogojih, ko konkurenčnost stopa v ospredje, dosegli kvalitetnejše poslovne uspehe. Naša delovna skupnost ima ugled pa tudi sposobnost, zato na poti napredka smelo premagujemo strmi klanec ukrepov za stabilizacijo gospodarstva in zanesljivo bomo uspeli.

Koroški pionirji so voščili maršalu Titu za rojstni dan

Foto: B. Kajzer

Z odkrito besedo pred delavski svet

Delavski svet sklopa mehanskih obratov je po izvolitvi polovice novih članov pred kratkim prvič zasedal. 13 članov kolektiva se je tako na novo vključilo v direktno upravljanje sklopa, ki šteje preko 700 sodelavcev. Za to zasedanje lahko ugotovimo, da je bilo v marsičem novo, bolj pestro in po neljubih dogodkih bi skoraj lahko rekli: osvežujoče.

Novost, ki najbolj vzbuja pozornost, je bila posebna točka dnevnega reda: vprašanja in odgovori članov kolektiva. Že pred zasedanjem delavskega sveta so sindikalni zaupniki po oddelkih zbrali vprašanja, na katera so člani kolektiva želeli odgovor. Vsa vprašanja, ki so bila postavljena, sicer niso bila ne vem kako aktualna in smiselna — kar za večino nikakor ne moremo trditi — vendar, led je prebit in pokazalo se je, da se da na vsako vprašanje v mirni in primerni obliki tudi odgovoriti. Smisel in namen reševanja raznih problemov v parlamentarni obliki je bil dosežen, in to je spodbudno za bodoče delo. Tak parlamentarni sistem reševanja nastalih problemov krepi delavsko samoupravljanje in mora postati redna oblika dela samoupravljalcev. Zasedanje delavskega sveta naj bo tisto mesto, na katerem naj člani kolektiva z vso pravico nakazujejo probleme, postavljajo vprašanja in zahtevajo odgovore. To naj bo navada in red in le na tak način bo delavsko samoupravljanje lahko doseglo svoj namen. Govoriti o tem, da je to prvo zasedanje že tisti korak, ki bo odpravil razno kritikarstvo po »oglih«, napihovanje problemov in pa namensko »kibicanje« nekakšnih poklicanih (ne vem od koga!) »borcev za delavske pravice« dvomljivih namenov, v ospredju z interesom lastnega jaza, ki ustvarjajo še kako hudo kri in neljube posledice (to kulturno sramoto smo pred kratkim doživeli!), je najbrž še preuranjeno. Najbrž smo šele na začetku pametnega in kulturnega razpravljanja —

razpravljanja v parlamentarni obliki, ki je edino pravilna in v naši socialistični ureditvi sprejemljiva oblika reševanja problemov. Tako obliko razprave moramo gojiti, najti ji moramo veljavo, odpraviti tisto: »rekla-kazala« in s pametno strokovno razpravo krojiti naše delovno sožitje.

Delavski svet je obravnaval kot glavno točko plan realizacije, proizvodnje in osebnih dohodkov za prve štiri mesece. Izpolnjevanju plana se sicer približujemo, vendar bo potrebno še bolj poprijeti, da ga bomo dosegli, če bomo hoteli priti na izplačilo planiranih povprečnih osebnih dohodkov. Prvenstveno bo potrebno še bolj izkoristiti strojne kapacitete, predvsem na novih strojih, da se bo vložen dinar čimprej obrnil za dobro celotne delovne skupnosti. Stare, dotrajane stroje s slabo kapaciteto pa bomo morali počasi spraviti iz naših delavnic.

Razprava na tem delavskem svetu se je odvijala na dostojni zrelosti višini. Želim, da bi bila zasedanja takšna tudi v bodoče.

-ate-

Pametno vprašanje

Poljski pisatelj Bronislaw Malinowski je večkrat pripovedoval o nekem svojem doživljanju, za katerega je trdil, da je resničen.

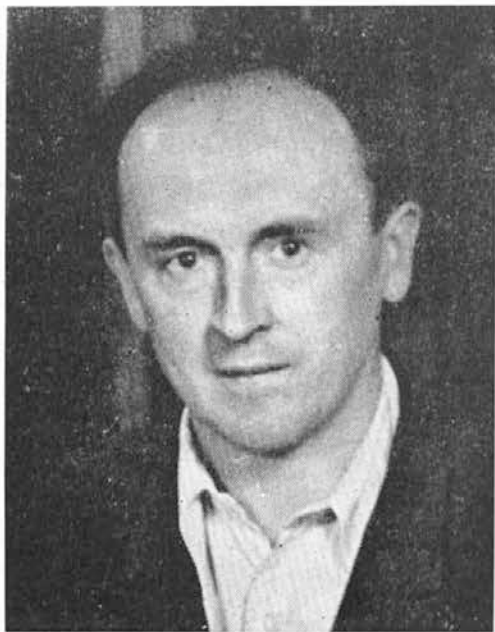
»Med zadnjo vojno sem se na Novi Gvineji pogovarjal s poglavarjem nekega plemena, o katerem je bilo znano, da na skrivaj je človeško meso. Ko je slišal, koliko ljudi je bilo med vojno vsak dan ubitih, me je poglavar vprašal, kako morejo belci pojediti toliko mesa. Ko sem mu pojasnil, da belci ne jedo ubitih sovražnikov, je stari ljudožerec začuden vprašal:

— Zakaj pa jih potem ubijate?«

— — —

Ples je telovadba prešušta.

NAŠI OBRAZI

Tihi in skromni ljudje ne govorijo radi o sebi, zato je treba po podatke o njih drugam, k predstojnikom, sodelavcem in znanem. Tih in skromen je tudi **Jože Koželjnik**, strojni ključavničar v strojnem remontu, eden najboljših v tem oddelku, priznan strokovnjak za lokomotive in parna kladiva. 24 let je v naši železarni, skoraj prav tako dolgo v remontu. Nekako pred desetimi leti je dobil medaljo dela, zdaj pa so ga spet predlagali za priznanje.

In še je povedal obratovodja o njem:

»Nanj se lahko človek vedno zanese. Ko se loti nekega dela, ga ne pusti, dokler ga ne opravi. Kljub temu, da njegovo zdravje ni najboljše, nikoli ne toži. Saj imamo precej pridnih ljudi, toda če bi imeli 30 odstotkov takih delavcev, kot je Koželjnik, bi lahko delali še vse drugače kot zdaj.«

Tehnik Ivan pa je dodal:

»Koželjnik je star krvodajalec in ima vsaj srebrno značko. Če bi pri kakšni taki akciji pozabili nanj, bi bil gotovo užaljen.«

S takšno lepo, vendar še precej splošno podobo o njem smo ga šli iskat v centralno remontno delavnico. Ta del hale spominja na veliko ordinacijo, delavci v njej pa kažejo prijazno samozavest strokovnjakov in tisto mirno delavnost, ki jo najbolj poznamo pri zdravnikih. Tako se ne hote utrne primerjava, da so oni zdravniki za stroje. Če človek pomisli, primerjava niti ni pretirana:

Kadar začnejo stroji kaj nagajati, škripati, se ustavljati, tedaj morajo oni raziskati stvar, »zmeriti puls«, najti napako, jo popraviti ali zamenjati poškodovani del. Pa hitro morajo ukrepati, da proizvodnja ne zastane. Zato morajo pogosto delati tudi ob nedeljah in praznikih, ko smo drugi večinoma doma ali na izletih.

Kakor pa je to delo odgovorno in niti malo lahko ter zahteva strokovnjaka, ki se mora vedno še česa naučiti, tako spada med tiste redke poklice, ki jih noben avtomat ne more izpodriniti. Tudi v tovarnah, v katerih je vse na gume, se vedno kaj pokvari in potreben je človek-strokovnjak, ki mehanizem spet spravi v tek.

Koželjnikov »pacient« je bila ta dan parna lokomotiva, ki je neobgljeno čepela na

podstavku ter čakala, da ji bodo izmenjali kroglične ležaje in druge izrabljene dele.

Jože Koželjnik je star 51 let in označiš ga lahko samo z eno besedo: preudarnost. Iz nje izhaja vse drugo: delavnost, natančnost, požrtvovalnost. Umirjen je, nekoliko zagrenjen zaradi neumnih bolezni, ki mu včasih odvrne misel od dela. Življenje ga je naučilo, da mora vedno tehtati besedo in dejanje.

Iz Saleške doline doma je najprej delal v Topolščici, nato pri rudniku Liboje kot sofer. Ko so prišli Nemci, so avtomobile pobrali, zato je šel delat v Celje, na cesto, z upanjem, da bo kmalu spet sedel za volan. Pa ni, zato se je za krajši čas zaposlil v Dravogradu, nato pa v ravenski železarni. Najprej je delal pri legurah, kjer je zbolel, in se dokončno ustalil v strojnem remontu.

Pogovor je nanesel na njegovo medaljo dela in na družbeno dejavnost. V zadregi je dejal:

»Medalje ne nosim, da se mi ne bi smejali.« Za družbeno delo in sestanke ni bilo časa, saj je bilo vedno treba delati nadure. Med vojsko je stanoval na kmetih in pomagal partizanom, kolikor je mogel.

Zdaj ima nekaj več časa in kadar je še zdravje v redu, se rad sprosti pri ribolovu.

Po govorici ga ne ločiš od domačinov. Na Ravnah si je ustvaril družino in dom in tu je ostal; eden tistih nevidnih, vendar nepogrešljivih, natančnih ljudi, ki jim je delo stalna potreba in smisel življenja.

OBISK IZ ITALIJE

Štirinajstčlanska sindikalna delegacija iz Benečije in Furlanije, ki je bila gost republiškega sveta sindikatov Slovenije, je 13. maja obiskala železarno Ravne.

Po ogledu in kratkem prikazu razvoja našega podjetja smo z njimi imeli tudi krajši razgovor v domu železarjev. Člani delegacije so se predvsem zanimali za sistem delavskega samoupravljanja, za vlogo sindikata in Zveze komunistov. Vprašali so, kako izvajamo volitve, kako delimo osebni dohodek, kakšne so možnosti izobraževanja delavcev in kako zbiramo sredstva za izobraževanje. Govorili smo o sredstvih za investicije v družbeni standard, o zaposlenosti v industriji in kmetijstvu, o tem kako rešujemo kmetijstvo na našem področju itd.

Skozi vse razgovore je izstopala želja delegatov, da bi v čim krajšem času čim bolj spoznali naše kraje, sistem upravljanja in življenje naših ljudi, opaziti pa je bilo tudi težnjo po sodelovanju in izmenjavi mnenj.

Z veseljem smo odgovarjali na vprašanja in pokazali pripravljenost za čim priskrnejše sodelovanje med Slovenijo in avtonomno deželo Furlanijo in Benečijo tako pri izmenjavi izkušenj in mnenj kakor tudi na področju kulture, prometa itd., kajti vsa ta področja so nam zaradi sosedstva skupna.

Po razgovorih in zahvali za sprejem so se delegati odpeljali še na ogled v Velenje.

Miha Ošlak

PREHODNE NAPAKE

»JAZ PA LE POČAS'...« ALI NAŠA STANOVANJSKA IZGRADNJA

Oba Fužinarja sta naredila precej reklame za stanovanja v Dobji vasi, češ da bodo še letos vseljiva. Ker pa letos ne teh ne drugih stanovanj ne bo, bi bilo prav, če bi Fužinar o tej stvari prinesel še nekaj besed.

Ne nameravam iskati krivcev, saj teh pri nas ne bi našel niti slavnega Sherlock Holmes, le — čudil bi se rad.

Čudim se mojstrom, ki so planirali poceni Dobjo vas — brez elektrike, vodovoda, centralne kurjave in kanalizacije. Ko so namreč vse to prišteli, je postala stvar predraga. Za seštevanje so potrebovali nekaj mesecev.

Da bomo za Dobjo vas namenjeni denar usmerili v gramoznico, je kar v redu. Toda v gramoznici se gradi v tempu slovenske narodne pesmi »Mat' potico pečejo«. Kdo nam je porok, da se bosta graditelj in investitor čez noč naučila bolj poskočnih viž?

V MARIBOR PREKO DULARJA

Ker za popravilo glavnega mostu ni denarja, se bo po fizikalnih zakonih v bližnji prihodnosti podrl. Ko bomo potem promet usmerili preko mostu pri kinu, ki ni dosti boljši, se bo tudi ta podrl. Takrat bomo v Maribor in Ljubljano vozili preko Kotelj in Dularja, na postajo in v kino bomo pa veslali. To bo »hec«!

SOLATA IN KRUH

Tri stvari zamerimo trgovcem v kraju:

— odpirajo zvečine ob 16. uri popoldne namesto ob 14. uri, ko bi lahko človek na poti domov tudi nakupil, kar potrebuje;

— od sadja in zelenjave imaš ob sobotah večinoma na izbiro čebulo in konserve;

— za kruh je večkrat že v soboto križ, v nedeljo pa je itak vse lepo zaprto.

Pa se niti ni treba zgledovati preko meje: v Slovenjem Gradcu dobiš še v nedeljo popoldne do 11. ure žemlje in kruh, meso in zelenjavo, vino in pecivo, pa kaj bi še naštevati.

Kot da je tam druga država...

ZAPOZNELA VRATARSKA

— Kakšna je razlika med OZN in železarno Ravne?

— Je ni. Obe imata precej opravka z Nemci, nobena pa ne priznava veljave nemščini.

HUMOR

Ona: Danes bom začela kuhati sama. Kaj želiš za kosilo?

ON: Salamo, maslo, sir in sadje.

NEUSPELA OPERACIJA

— Ali je Peter srečno preстал operacijo?

— Ne, pozneje so nastopile komplikacije.

— Kaj pa se mu je zgodilo?

— Ko je ozdravel, se je zaročil z bolničarko.

Obratne nezgode v maju 1965

Urban Poberžnik, topilnica — Tolkel je korenike z drogom. Ko se je korenika odlomila, je kokila zgrabila en konec droga, drugi konec pa je padel na nogo.

Ivan Novak III, topilnica — Stopil je na kos starega železa in si izvinil nogo.

Ludvik Flegar, topilnica — Ko je mazal stebričke, se je vžgalo mastno železje v peči. Plamen ga je opeknel po rokah in obrazu.

Avzug Veronik, topilnica — Posipaval je lunkerit na tekoče jeklo v eksotermnih kapah. Zaradi velike bližine in politega jekla so se mu vnele hlače; dobil je opekline po nogi.

Anton Kuhelnik, topilnica — Pri odpiranju žleba SM peči mu je zdrsnilo, pri padcu si je poškodoval prst na roki.

Jože Mrzel, topilnica — Pri čiščenju lijaka z lesenim drogom se je kos vročega šamota odtrgal, se odbil in padel v oko.

Marjan Abraham, topilnica — Pri prevozu ponove s talino v livarno je brizgnilo jeklo iz ponove na roko.

Viktor Krivec, topilnica — Pri zapenjanju lijaka je žerjavovodja prehitro dvignil lijak, veriga, za katero je ponesrečenec držal, ga je stisnila za roko.

Vilhelm Klemenc, čistilnica — Z žerjavni-mi kleščami je priklenil komad, ki je zdrsnil nazaj na mizo in mu stisnil prst na roki.

Rihard Poročnik, čistilnica — Pri nakladanju jeklenih ulitkov iz žarilne peči mu je zdrsnilo in ulitek mu je padel na roko.

Josip Kolenko, čistilnica — Pri rezanju jeklenih ulitkov je postavil gorilnik na komad, ki se je prevrnil z gorilnikom vred. Pri tem je plamen iz gorilnika oplazil roko.

Stanko Grešovnik, kovačnica — Pri sne-manju robov ga je leseni drog, s katerim se vrti vložek, udaril po roki.

Vida Krivec, valjarna — Pri rezanju palic so jo te stisnile za prst.

Franc Močilnik, valjarna — Pri razvezovanju gredic mu je ena padla na nogo.

Mihaela Hudovernik, mehanična — Brusna plošča jo je urezala v prst.

Vinko Naglič, mehanična — Pri brušenju izvrtine je dobil drobec v oko.

Jože Rus, mehanična — Na poti na delovno mesto ga je zadel viličar v nogo.

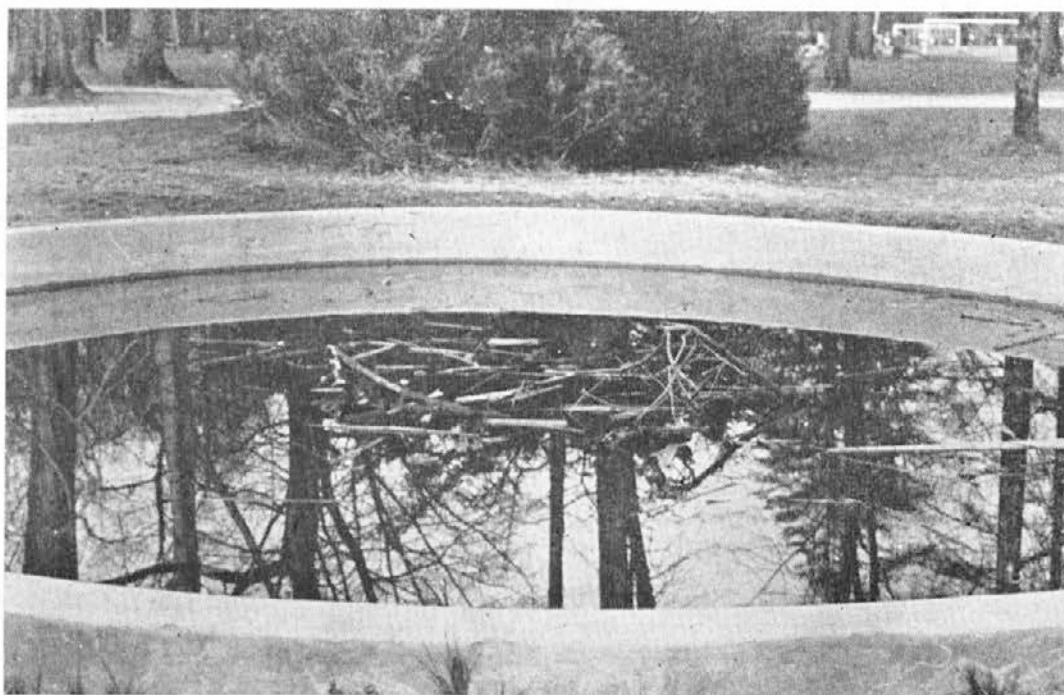
Jože Konečnik, špedicija — Pri razkladanju železne rude mu je le-ta padla na nogo.

Alojz Konečnik, skladiščna služba — Pri razkladanju ferolegur mu je stisnilo nogo.

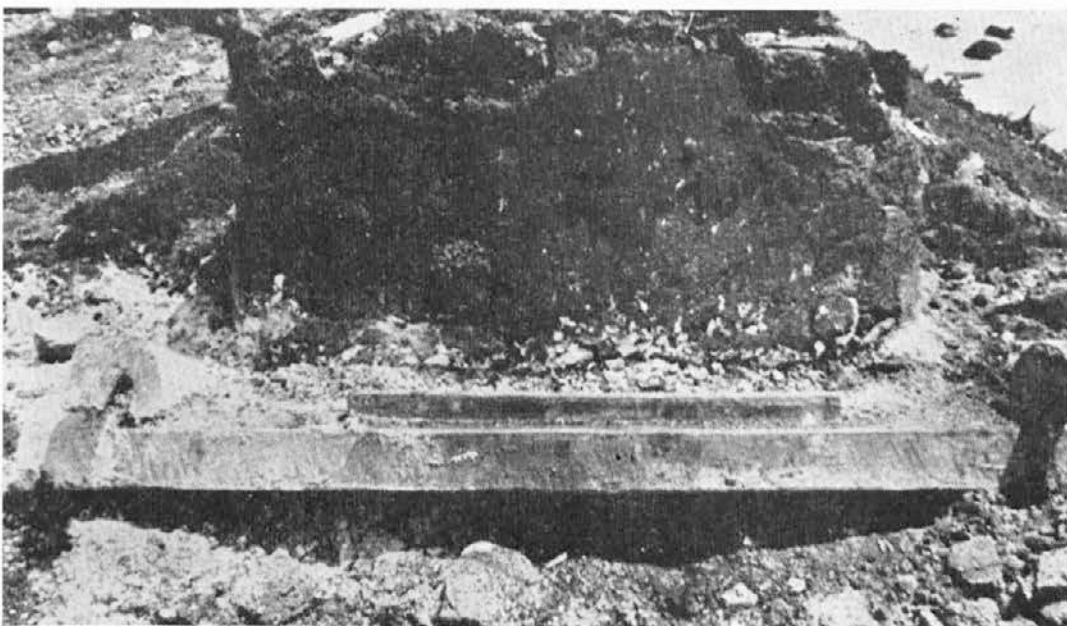
Pregled fluktuacije delovne sile v prvem trimesečju 1965

Kvalifikacija	Podjetje zapustili																		Prišli v podjetje			
	po starosti						po del. stažu						vzroki odhoda									
	do 20 let	od 20—25 let	od 25—30 let	od 30—40 let	od 40—50 let	nad 50 let	do 1 mes.	od 1—3 mes.	od 3—12 mes.	od 1—3 let	od 3—5 let	nad 5 let	odhod po sporazumu	odpoved podjetja	na osnovi odl. disc. org.	samovoljno	upokojeni	umrli	odšli v JLA	S k u p a j	kvalifikacija	število
VK				2							2	2								2	VK	1
KV	13	10	4	1	1	1			9	10	6	5	7				4	1	18	30	KV	15
PK	3	1		1	1	2			1	2	1	4			1	2	2		3	8	PK	2
NK	21	10	8	2			1	1	6	20	7	6	8			15			18	41	NK	11
VS				1								1	1							1	VS	1
VSS																					VSS	1
SS		1	2	3						1		5	4			1			1	6	SS	2
NSS		1		1								2	1			1				2	NSS	3
NS																					NS	
Vsega: 90																					34	

FOTOKRITIKA

Žabja filharmonija v parku pa kar naprej gode

Eden se bo moral naveličati — šofer ali Fužinar

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

- 4017 Hume-Rothery W., Vvedenie v fizičsko metallovedenie 1965.
- 4018 Krače radno vreme za čoveka — duže za mašinu 1964.
- 4019 Skraćena radna nedelja 1964.
- 4020 Švajger J., Osnovni elementi sigurnosti i organizacija službe HTZ 1962.
- 4021 Lajevec S., Zdravstvena zaštita 1963.
- 4022 Lajevec S., Obratne ambulante in zdravstveno varstvo delavcev b. l.
- 3587/29 Pavko-Sodec, Toplotna prevodnost jekel 1965.
- 3587/30 Pavko-Pavlin, Analiza obratovanja peči z dviznimi mizami OFAG v železarni Ravne 1965
- 4023 Einheits-Werknormen auf DIN Basis 1963.
- 4024/2 Primjena savremenih metoda normiranja rada 1964.
- 4024/3 Osnove matematičke statistike i njihova primjena 1964.
- 4025/4 Tehnička statistika u pripremi rada I, II. 1964.
- 4024/7 Praktični primjeri primjene metode trenutačnih zapažanja 1964.
- 4024/8 Usavršavanje metode rada 1964.
- 4026 High-strength steels 1962.
- 4027 Staub F., Atlas metallograficnyh struktur stal 1964.
- 4028 Norton F. H., Refractories 1949.
- 4029 Jeremić Z., Recepti i tablice za fotoamatere 1959.

(Nadaljevanje na 12. strani)

Naši upokojeanci

Marija Božank, rojena 30. 4. 1910, os. upokojena 31. maja 1965. V železarni od leta 1948, v vzmetarni

Rudolf Tomaž, rojen 8. 4. 1916, os. upokojen 31. 5. 1965. V železarni od leta 1946, v energetskega oddelku

Franc Radušnik, rojen 1. 8. 1907, os. upokojen 1. 5. 1965. V železarni od leta 1923, v valjarni

Štefan Kuzman, rojen 11. 12. 1907, os. upokojen 31. 5. 1965. V železarni od leta 1945, nazadnje v valjarni

(Nadaljevanje z 11. strani)

- 3587/31 Vodopivec-Kosec, Obrobna kaljivost jekel za cementacijo 1965.
2438/6 Enciklopedija Jugoslavije 6 1965.
3587/32 Zvokelj J., Preiskava mehanskih lastnosti cementiranega jekla za pnevmatska kladiva 1964.

PASJI DNEVI in dopusti grozijo našemu listu, zato prosimo sodelavce, da bi nam tudi v najhujši vročini poslali kak prispevek.

Uredništvo

OBVESTILO

Upravni odbor sklada »Borisa Kidriča« razpisuje nagrade za izume in tehniške izboljšave na osnovi Zakona o skladu »Borisa Kidriča«, čl. 2. Nagrade bodo podeljene v letu 1966 za izume in tehniške izboljšave, ki imajo večji pomen za naš gospodarski in družbeni razvoj ter so bile ali bodo patentirane oziroma uveljavljene v letu 1965.

Podeljene bodo štiri (4) nagrade:
ena v znesku — 500.000 din
tri v znesku — 300.000 din

Vsaki prijavi se mora priložiti izčrpen opis izuma oziroma tehniške izboljšave in potrebno dokumentacijo — kje je uveljavljena, kakšni so rezultati (povečana proizvodnja, manjši stroški itd.) v praksi ter potrdilo podjetja, tovarne ali ustanove, da se patent oziroma tehniška izboljšava resnično uporablja.

Prijave se sprejemajo stalno preko celega leta — zadnji rok za prijavo je do 1. januarja 1966 na naslov: »Združenje izumiteljev in avtorjev tehniških izboljšav SR Slovenije — Ljubljana, Lepi pot 6.

Za izume priložite k dokumentaciji še potrdilo o prijavi patenta.

ODSLI SO IZ PODJETJA

Danilo Jakšič — NK, Franc Matičko — NK, Alojzija Fajmut — NK, Osvold Breznik — KV, Jože Herman — NK, Engelbert Belaj — KV, Mihael Svetina II. — NK, Ivan Tamše II. — KV, Jože Kranjc — PK, Leopold Krebs — NK, Ivan Zorman III. — PK, Marjan Retko — NK, Jože Kacel — VK, Jože Lukič — PK, Franc Fajfer — NK, Anton Pušnik — NK, Vinko Knez — NK, Mirko Napečnik — NK, Anton Kuhelnik — PK, Avgust Ločnikar — NK, Jože Fužir — NK, Slobodan Bulatović — NK, Franc Jeromec III. — NK, Terezija Klemenc — PK, Franc Vreš — SS, Marija Vavče — SS.

JOŽEF KACL

Zjutraj je pred tovarno črna zastava oznanila smrt. Počem je nekdo povedal, da se je prejšnji popoldan, 13. maja, ob štirih pri delu smrtno ponesrečil kovač Jožef Kacel iz Prevalj. Drugi je vedel, da so kovači po nesreči nekaj časa kot izgubljeni tavalili okoli kladiv, presunjeni od tragične smrti, ki je tako nepričakovano planila mednje in jim iztrgala dobrega tovariša.

Tri dni je železarna potihem govorila o sodelavcu, ki se je pred štiridesetimi leti na tolstovrškem štantu rodil najemniku in poznejšemu delavcu Leopoldu Kacelu. Sedem otrok je bilo pri hiši in kjer jih je toliko, nobenega ne cartlajo, vse pa vzgojijo v dobre delavce. In so dodali ljudje, da je bil med dobrimi Jožef Kacel najboljši.

Taki kot on ne izstopajo vidno, njihovi glasovi se ne povzdigujejo nad ostale, toda v resnici garajo za dva. Osemnajst let je

delal v železarni, pri kladivu, ki ga je peklo poleti, gredo pozimi, vsa leta dajalo kruh njemu, ženi in dvema hčerka ter mu nazadnje prineslo smrt.

Kadar umre starec, je njegova smrt le zadnji tihi takt v dolgem življenju, tako naravna je, kot je naravno življenje. Če pa umre mož v najlepših letih, poln moči in načrtov, je to tako krut udarec, da pamet ne more doumeti in se možem vzolajo grla v bolečini.

Zato je bilo zadnje slovo dvakrat težko, Jožef Kacel pa je ostal v svetlem in trajnem spominu med nami.

n. r.

Terezija Klemenc

Po dolgi in težki bolezni je 27. maja umrla naša sodelavka iz livarne Terezija Klemenc.

Pred štirinštiridesetimi leti se je rodila na Lešah v knapovski družini. Oče je z delom v premogovniku komaj preživljal ženo

in osem otrok, zato je bilo treba kmalu po končani osnovni šoli na delo. Terezija je služila po svetu, leta 1947 se je zaposlila pri Gradisu, štiri leta pozneje pa v železarni, kjer je nekaj časa delala v čistilnici, nato pa do smrti kot jedrarka v livarni.

Ob petih zjutraj je bilo treba z Leš na avtobus vsak dan, v vsakem vremenu. Osem ur šihla v železarni, pa spet s Prevalj peš domov, kjer se je začel šihl gospodinje, nič manj naporen od prvega. S svojo plačo je preživljala dva otroke in skrbela za mater. Ko je začela bolehati, zlepa ni šla v bolnišnico: »Bom že nekako prebolela.« Počasi je ugašala, vendar kljub trpljenju ni nikoli tožila. Pridna kot mravlja, pogumna in polna dobrote je bila Terezija in takšno bomo ohranili v spominu.

Napis na vrču medu: Čebele so nabrale nektar s približno 4.500.000 cvetov in pri tem preletele 240.000 kilometrov, da lahko uživata ta med.

Pisatelj je človek, ki prazni glavo, da bi napolnil želodec.

Tujke ljubi tisti, ki mu je pamet nekaj tujega.

Redakcija te številke je bila zaključena 8. junija 1965.